

7096 AA
OSREDNJA KNJENICA
S. VILHARJA
TRG REVOLUCIJE 1 P.P. 132
66001 KOPER

Št. 187 (14.583) leto XLIX.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakit nad Cerinim, razmočen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodob" v Govcu pri Gorenji Trebuli, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri lajci, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040/7796600

GORICA - Drevored 24 maggio 1 - Tel. 0481/533382

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432/731190

1300 LIR POŠTINA PLAČANA V GOTOVINI SPED. IN ABB. POST. GR. 1/70

ČETRTEK, 15. JULIJA 1993

SOMALIJA / SPOR SE ŠE POGLABLJA

OZN je ultimativno zahteval odpoklic italijanskega generala

ITALIJA / PREDLOG SENATORJA D. BRATINE

»Manjšinski« člen odobren v senatu

Tudi za volitve v poslanski zbornici naj bi okrožja prilagodili potrebam manjšin

VOJIMIR TAVCAR

Sen. Darko Bratina

Minister Leopoldo Elia

RIM - Manjšinski Sifos se je pošteno namučil, vendar mu je uspelo spet spehati skalo na vrh grica. Senat je včeraj po napeti razpravi tudi v volilna pravila za poslansko zbornico vnesel določilo, ki predstavnikom manjšine daje večjo možnost izvolitve poslanskega predstavnika, čeprav ga ne jamci.

Na predlog slovenskega senatorja Darka Bratine je bil namreč osvojen popravek, ki določa možnost posebnega zamejevanja volilnih okrožij tam, kjer živijo priznane manjšine. »Na področjih, kjer so prisotne priznane jezikovne manjšine, obseg in zamejitev volilnih okrožij morata omogočiti možnost pristopa k predstavnstvu in zato ni nujno upoštevati ostalih določil člena; v ta namen morajo biti manjšine vključene v čim manjše število okrožij.«

Besedilo člena najbrz ne bi opravičevalo zacetne pozitivne ugotovitve, če ne upoštevamo okoliščin, v katerih je bilo sprejeto. Senat je pred dvema tednoma, ko je razpravljalo o lastnih volilnih pravilih, že sprejel slično normo. Toda v ustavnih komisijah, ko jo je bilo treba raztegniti tudi na volilna pravila poslancev, so nastale težave. Nasprotovalec je minister Elia, ki je bil sicer med celodnevno razpravo dokaj molčec.

Predlaganemu popravku je Elia najprej oporavljal majhno tehnično napako, ker je poleg že navedenega besedila vsebovalo se dodatek, ki je zadeval bolj spremembo volilnih okrožij za senat kot pa zbornico. Ni se pa ustavil samo pri tem - kar je bilo zelo lahko popravljivo - pač pa je pritrkal svoj lonček tudi k vsebini. Zdelo se mu je, da ohlapni tekst poslanske zbornice (Na območjih, kjer živijo priznane jezikovne manjšine, mora za zamejevanje načelno

upoštevati potrebo, da se manjšine vključijo v čim manjše število okrožij) že dovolj štiti manjšine. Menil pa je še, da ni nujno, da so glede manjšin volilna pravila obeh domov povsem vzporedna. Pristase manjšinskih pravic je zastal dih. Za sekundo ali dve se je na zbornico spustil molk. Na Bratinovem obrazu je bilo mogoče razprati nasprotujoče občutke. Najhitreje je reagiral sen. Cesare Salvi (Dsl), ki je bil poročevalec volilnih pravil za senat in ki je vprašal kolega, zakaj ne bi manjšinam zajamčili vsaj možnost izvolitve svojega predstavnika. In tedaj je posegel se podpredsednik demokratske skupine Francesco Mazzola, ki je za razliko od poročevalca Acquaroneja, ki pripada njegovi skupini, napovedal pozitiven glas, ker »sodimo pomembno nuditi jamstvo manjšinam. Če smo dali to jamstvo Južni Tirolski, zakaj je ne bi se Slovencem?« Bratinov cemerni izraz se je sprostil v nasmehe.

Srditi napad misovca Francesca Pontoneja na KD, čes da »se oporavljal navodilom DSL« je popravku samo olajšala pot. Podprli so ga predstavniki Mreže, socialist Armando Riviera (»Jaz, ki nisem res pod vplivom DSL, podpiram predlog«), SKP in Severna liga. In amandna je bil sprejet z večino glasov.

Senatorji so nato sprejeli se ostale člene, o zakonu v celoti pa se bodo izrekli danes zjutraj pred ekspozicijem zunanjega ministra Beniamine Andreatte o somalskem zapletu.

RIM - Kot strela z jasnega je včeraj že dovolj razgibano italijansko politično življenje se dodatno vznemirila vest, da je OZN zahteval »cimpresnji odpoklic« generala Bruna Loiija, ki poveljuje italijanskemu vojskemu kontingentu v Somaliji. Podsekretar OZN in odgovorni za misije »peace-keeping« (ohranjevanje miru) Kofi Annan je na tiskovni konferenci navedel, da se je o tej zahtevi z italijanskim zunanjim ministrom Andreatto predsinocnim telefonsko pogovarjal tudi generalni sekretar Butros Gali. Glede morebitnega italijanskega umika iz Mogadisa in pregrupiranja severno od glavnega mesta pa se bo to zgodilo le po ukazu poveljnika Unosoma, turškega generala Cevika Bira. Po Annanovih besedah so imeli v preteklosti težave tudi z drugimi kontingenti, a ne takih kot z italijanskim, ker gre za »konceptualna in filozofska razhajanja«. Italijanski poveljnik naj ne bi izvedel ukazov osrednjega poveljstva Unosom, ker je čakal na pooblastila Rima. To naj bi bilo nedopustno v operacijah »peace-enforcement« (utrjevanje miru), ker je vsaka zamuda lahko usodna. Iz njegovih besed je torej razvidno, da v Somaliji OZN ze utrjuje in ne samo ohranja mir.

Prve italijanske reakcije so bile negativne: minister Andreatta je bil zaprepačen zaradi Annanove ultimativne zahteve, ker se je z Butrosom Galijem zmenil, da

Poveljnik italijanskega kontingenta gen. Bruno Loi (AP)

bodo počakali na italijanski odgovor. General Loi, ki bi se moral kot predvideno vrniti v Italijo sele konec avgusta, je včeraj poudarjal, da ima »mirno vest«. Mandat, ki ga je dobil, ko je s svojimi vojniki odpotoval v Somalijo, je bil izključno humanitarne narave in tega se je skušal do-

sledno držati. Sedaj se morajo italijanska vlada in vojske oblasti odločiti, kako bodo ukrepale. General Loi je obenem z ironičnim nasmeskom komentiral včerajšnje pohvalne besede na njegov račun, ki jih je izrekel glasnik Unosoma, čes da je marljiv, saj se udeležuje vseh Unoso-

movih sestankov in njegovo izvajanje vsi skrbno poslušajo.

Za OZN in Washington spornega generala pa so včeraj podprli številni italijanski politiki, ki odločno obsojajo ta diktat OZN. Vsem je namreč jasno, da je general Loi uresničeval v Somaliji italijansko politiko in ni pristajal na nesmiselno zaostrovanje z vojskimi izzivnanji in pokoli civilnega prebivalstva. Danes naj bi vlada poročala parlamentu o somalskem zapletu. Medtem pa se širijo zahteve, da je treba italijanski kontingent umakniti, ker OZN ni več kos svoji nalogi.

Generala Loiija pa je včeraj podprli bivši poveljnik italijanskih mirovnihi sil v Libanonu general Angioni, ki pa je imel zaradi ameriškega prastrahu do arabskih teroristov več uspeha v dialogu z libanonskimi oboroženimi frakcijami. Loiijevo »nesprejemljivo upiranje vojskimi akcijam«, pa sta včeraj posredno podprla tako Vatikan kot Kitajska, ki sta pohvalila italijanske mirovne napore v Somaliji in obsodila nesmiselne vojske akcije. Vatikanški glasnik Navarro pa je med drugim pikro pripomnil, da nepremisljene vojske akcije koristijo islamskemu fundamentalizmu, ne nevarnosti pa ni v Bosni, kjer pa OZN in svet ne ukrepata. Pomisleki in nasprotovanje dosedanjih strategij OZN v Somaliji pa se siri, tako da celo v ZDA nekateri že zahtevajo umik ameriških vojakov.

BALKAN / ZARADI OKUŽBE VODE V SARAJEVU UGOTOVILI PRVE PRIMERE TIFUSA

OZN opozarja na nevarnost nove hrvaško-srbske vojne

BEOGRAD, SARAJEVO - »Obstaja resna nevarnost, da bi se ponovno vnela hrvaško-srbska vojna,« je na tiskovni konferenci v Beogradu dejal direktor za civilna vprašanja Unproforja v republikah nekdanje Jugoslavije Cedric Thornberry. Obe strani sta do zob oboroženi, poleg tega pa sta v zadnjem času se

okrepili vojsko navzočnost na najbolj občutljivem delu, to je v okolici Zadra in Maslenice, kjer so Hrvati za nedeljo napovedali otvoritev pontonskega mostu in letalstva Zemunik pri Zadru konec prejšnjega tedna, ponedeljkov pristank dveh hrvaških civilnih letal na omenjenem letališču - z enim od njih se je v Zadar pripeljal hrvaški obrambni

Njegove trditve potrjujejo tudi dogodki zadnjih dni, tako hrvaška napoved o otvoritvi pontonskega mostu in letalstva Zemunik pri Zadru konec prejšnjega tedna, ponedeljkov pristank dveh hrvaških civilnih letal na omenjenem letališču - z enim od njih se je v Zadar pripeljal hrvaški obrambni

minister -, srbski odgovori in groznje, da bodo otvorili mostu prepredili, in potem ponovne hrvaške »obljube«, da bodo v primeru, če bodo napadeni, ze znali odgovoriti. Po besedah hrvaškega obrambnega ministra Gojka Suska bodo dogodki prihodnjih dni pokazali, ali so Srbi resnično za mir in ali je svetovna javnost pripravljena na uresničitev resolucij ZN, ki naj bi tudi dopuščale ponovno gradnjo mostu cez Maslenisko ozino.

Medtem pa se spopadi v Bosni nadaljujejo. Večji del bosanskega glavnega mesta je sicer dobil elektriko in vodo, vendar pa zaradi tega Sarajevčani niso v nič kaj boljšem položaju kot doslej. Zdravniki namreč ze poročajo o prvih primerih tifusa in drugih nevarnih nalezljivih boleznih. V mesto je v sredo prispela tudi Visoka komisarka ZN za begunce Sadako Ogata, da bi se na kraju samem prepričala o težavah pri pošiljanju človekoljubne pomoči v oblegane muslimanske enkla-

POLETJE '93
Srečanje gledališča z našimi ljudmi
BCIKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
Kultura, naše bogastvo

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Trst: slovenščina izginila iz rajonskih svetov

Tržaška občinska uprava je črtala iz osnutka pravilnika rajonskih svetov pravico do rabe slovenskega jezika. Gre za nov hud napad na sožitje in na pravice slovenske manjšine.

.....stran 3

Tržačan v ječo zaradi spolne zlorabe otrok

Milanska in tržaška policija sta razkrinkali široko razporedeno organizacijo, ki je spolno zlorabljala mladoletnike in trgovala z videokasetami za pedofile. V Trstu so zaradi tega zaprli 26-letnega Cristiana Giovanninija, nadaljnja dva možka, katerih imen niso posredovali, pa so sramotnih prekrškov samo obdolžili, tako da sta še zmerom na prostosti.

..... stran 3

Gorica: tudi Slovenci se pripravljajo na volitve

Goriški župan Tuzzi bo danes odstopil in odprl krizo, ki naj bi privedla do predčasnihi volitev. Odstop je še včeraj potrdil v občinskem svetu, ki se bo danes sestel, da poskrbi še za zadnje formalnosti. Stranke se ze aktivno pripravljajo na volitve. Prav tako se tudi predstavniki slovenskih političnih komponent, ki so se predsinoc srečali na pobudo SKGZ na razgovoru o možnostih volilnega povezovanja.

..... stran 5

Indurain opravil z rivali

Miguel Indurain je na najboljši možen način zaprl usta vsem, ki so govorili, da bodo Španca napadli v Alpah. Ze v prvi gorski etapi je namreč po kratkem postopku opravil z vsemi glavnimi rivali.

..... stran 11

Italijani in Olimpija zadovoljni z žrebom

Včeraj je bil v Ženevi žreb vseh treh evropskih klubskih nogometnih pokalov. Pri žrebu so imele italijanske ekipe srečo, žreb pa je bil naklonjen tudi ljubljanski SCT Olimpiji; manj sreča sta imela celjski Publikum in mariborski Branik.

..... stran 11

Prijateljstvo, ki ni všeč Evropski skupnosti

BRUSELJ - Včeraj so v Evropski komisiji sklenili, naj Evropska skupnost (ES) predlaga Nemčiji in ZDA, da s premenitvijo sporazum o prijateljstvu, podpisan leta 1954, zaradi katerega Bonn trdi, da ne more izvajati trgovinskih sankcij ES do Washingtona. Bonn je namreč pretekli mesec presenetil svoje partnerje v ES, ko je sporočil, da ne more spopostovati novega zakona ES, po katerem imajo družbe iz držav članic pri mednarodnih razpisih za posle na področju telekomunikacij prednost pred podjetji iz ZDA. Nemčija tudi ne uporablja evropskih povračilnih ukrepov zaradi trgovinskih sankcij, ki so jih ZDA uvedle do držav Evropske skupnosti, pri tem pa se sklicuje prav na omenjeni sporazum o prijateljstvu. (AFP)

NOVICE

Furlanski podjetniki
prodirajo v Hrvasko

VIDEM - Pred dnevi se je mudila v Pulju in na Reki številna gospodarska delegacija iz Furlanije, da bi pod okriljem Trgovinske zbornice v Vidmu navezala plodne stike s hrvaškimi malimi in srednjimi podjetji, pretežno z gradbenega področja. Pravzaprav je bilo ustanovljenih do sedaj na hrvaških tleh že kakšnih 170 mesanih družb in lahko bi jih bilo še več, ko ne bi bili Hrvti vpleteni v vojno. Toda gospodarski razvoj zahteva svoje, a Furlani znajo biti, kakor vemo, se prav posebno podjetni, ko gre za izkoriščanje svežih priložnosti onkraj meje. Dvostransko sodelovanje se razvija skoraj izključno v obmoirskih predelih, ki so najbolj oddaljeni od vojnih prizorišč, a tudi bolj dovzetni za navezovanje poslovnih stikov z italijanskimi partnerji.

Scalfaro: Novinar
mora služiti resnici

RIM - Novinar mora biti svoboden človek, ki služi samo resnici. Toda okoliščine, v katerih dela, mu vselej ne olajšajo te zahtevne naloge. Tako je podaril predsednik republike Oscar Luigi Scalfaro, ki je včeraj na Kvirinalu sprejel zmagovalce letošnje nagrade Kronist leta. Scalfaro se je spomnil novinarjev, ki so v prejšnjih dneh padli v Somaliji, poudaril je pravico do poročanja, obenem pa dodal, da ta pravica včasih trči proti pravici človeka. Ti dve pravici je treba uskladiti, morata najti sožitje je poudaril predsednik republike, ki pa je ob koncu povabil novinarje naj ne izvajajo samocenzure.

Zbiranje pravljic
in pripovedk v Režiji

REZIJA - Režija bo po uspešno lanski izvedbi tudi letos gostila pobudo "Montagna amica", ki želi izpostaviti gospodarske, zgodovinske, kulturne in družbene posebnosti nekaterih goratih predelov v naši deželi. Rezijski kulturni delavci, ki se zbirajo pri Zvezi slovenskih kulturnih društev, so si za letošnjo izvedbo, ki se je že začela in se bo zaključila v prvi polovici avgusta, zamislili delavnico za ljudske pravljice in pripovedke. V njej bodo udeleženci zbirali več ali manj znane rezijske pripovedke, ki so se ohranile v ustnem izročilu, in jih v pisni obliki posredovali širšem občinstvu na "Tednu pripovedništva", ki bo prve dni avgusta. (R.P.)

Francoska fregata v luki

TRST - Trzaska luka postaja vse bolj neke vrste manjše oporišče vojnih ladij, ki po nalogu OZN nadzorujejo promet na Jadranu in embargo nad Srbijo in Crno goro. Včeraj je tako priplula francoska fregata Ducuing, ki ima na krogu 60 članov posadke. Francozi so izkoristili priložnost in v družbi diplomatskih predstavnikov v Italiji praznovali svoj državni praznik.

PREISKAVA / BIVŠI PREDSEDNIK MONTEDISON

Garofano sedi
v zaporu v Švici

Osumljen je, da je finansiral KD

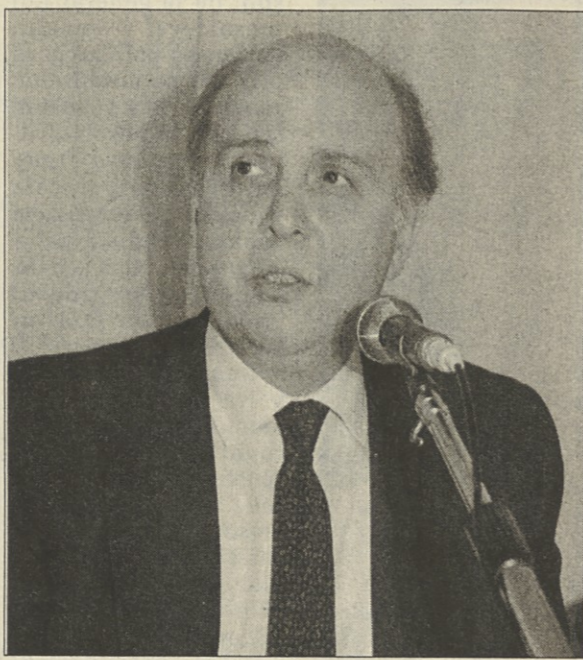
ZENEVA, MILAN - Giuseppe Garofano, bivši predsednik Montedison, je od torika zvečer zaprt v zaporu Champ Dollon v Švici, istem, v katerem je pred leti sedel (in nato iz njega tudi pobegnil) vodja prostoizdarske lože P 2 Licio Gelli. Aretirali so ga nekaj ur prej na zenevskem letališču Cointtrin, kamor je prispel iz Pariza z ženo, da bi se srečal s svojim odvetoikom. Z njim naj bi se domenil za način predaje italijanskim sodnim oblastem, ki ga že od februarja isčejo, ker naj bi bil vpleten v afero o podkupovanjih.

Mednarodni zaporni nalog dolži Garofano, da je kršil zakon o javnem finansiranju strank: kot predsednik milanskega koncema naj bi dodelil Krscanski demokraciji 250 milijonov lir. Ko so ga italijanski sodniki zadržali, predno je pobegnil v tujino, je izjavil, da je res finansiral KD, a da je bil to njegov osebni prispevek.

Nekaj ur po aretaciji je bilo se vprašljivo, ali ga bodo švicarske oblasti zadržale v zaporu, zatem pa je glasnik pravosodnega ministrstva Viktor Schumpff objevil, da njegova država sedaj caka na italijansko zahtevo po ekstradiciji. Če bo Garofano privolil v to, se bo vsa procedura iztekla v nekaj dneh, ce pa ji bo nasprotoval, se bo lahko zaveval zavleka tudi za poldruge mesece.

Ze včeraj so milanski sodniki zaprosili švicarske kolege, naj jim dovolijo zaslišati obtoženca v zaporu. Popoldne so dobili dovoljenje, tako bodo sodnika Di Pietro in Greco ter sodnik za predhodne preiskave Ghitti že danes odpotovali v Zenevo in »pogovorili« z aretirancem.

Giuseppe Garofano (prijatelj so mu pravili Pippo, il cardinale zaradi njegovih simpatij do katoliške Opus dei) je bil ena ključnih osebnosti družbe Montedison v osemdesetih letih in v začetku devetdesetih. V milanskem koncernu je že pod Mariom Schimbernijem opravljal pomembne funkcije. Ko je v Foro Bonaparte vstopil Raul Gardini, se je prebil do predsedniškega mesta, bil pa je tudi podpredsednik finančne družbe grupe Ferruzzi Ferfin, podpredsednik Fondiarie in član upravnega sveta Mediobanca. Predsedniško mesto Montedisona je zapustil konec lanskega leta; nekaj mesecev pozneje se je grupa Ferruzzi znašla pred kraham...

Giuseppe Garofano (telefoto AP)

GLOSA

Medvedja usluga
italijanski
diplomaciji

JOZE PIRJEVEC

Dino Frescobaldi, znani komentator lista La Repubblica in izvedenec za srednji vzhod, je prejšnji teden objavil članek z naslovom: "Balkanski detonator". V njem trdi, da se je ustvarila zaradi jugoslovanske krize v širokem loku od vzhodnega Sredozemlja do Perzijskega zaliva situacija hude napetosti, ki lahko iz trenutka v trenutku eksplodira. Pri tem navaja kurdske vprašanje, ne sporazume med Grcijo in Albanijo zaradi manjšin in meja, rasti fundamentalizma muslimanskega javnega mnenja, ki se upravičeno sprašuje, kako je mogoče, da Združeni narodi (oziroma ZDA) bombardirajo Bagdad, zatiskajo pa oči nad tem, kar proti njihovim bratom v veri počenja Srbi in Hrvatje v Bosni in Hercegovini.

Da je področje, o katerem govori Frescobaldi v eruptivnem stanju, ni dvoma. K njegovemu spisku bi bilo mogoče celo pridati še marsikaj, omeniti na primer grskomakedonski spor, etnične konflikte v Zakavkazju, nacionalna nasprotja v Rusiji, od vprašanja Cecenov, Tartarov in ruskih manjšin v bivših republikah Sovjetske zveze do pro-

glasa, ki ga je pred kratkim izdal moskovski parlament, da je ukrajinski Sebastopol del ruske federacije. Vsa ta vozlišča so na kaksen način podobna tistim, ki so se nakopila v srcu bivše Jugoslavije, pri čemer pa bi bilo težko reči - kakor o tistih, o katerih govori Frescobaldi - da postanejo lahko vzrok za širši konflikt, ce ne bodo pravocasnoglasili jugoslovanske zazigalne vrvice. Kar me v njegovem razmišljanju najbolj moti, je sugerirana misel, da bi vse nesreče ne bilo, ce bi internacionalni dejavniki (med njimi navaja a tantum Vatikan namesto Nemcije) ne hoteli toliko s priznanjem Slovenije, Hrvaške in Bosne. Gre za isto tezo, ki smo jo zasledili že prejšnji teden v De Michelisovem intervjuju in ki je danes v modi od Pariza do Washingtona, od Londona do Rima. Prav tako je, zglede, v modi misel, da je treba najti nekakšen modus vivendi med "bolj ali manj" evropskim severom in "balkansko-srednjevzhodnim jugom", za samsa po sebi lahko bila vzrok za nove in nove konflikte. Predvsem ni res, da Slovenije ne išče dialoga s tistimi južnimi republikami, s katerimi je ta možen: nedavni obisk makedonskega predsednika v Ljubljani je v tem smislu več kot zgovoren. Z druge strani pa je očitno, da Ljubljana z Beogradom ne bi mogla najti skupne govorice, dokler bo tam na oblasti vojaško-totalitarni režim, ki se svojemulemu ekspanzionizmu in sovoinizmu nikakor ni odpovedal. Kar me najbolj skrbi, je dejstvo, da za ta režim Frescobaldi (in z njim drugi ugledni komentatorji) ne najde niti besedice ukora, temveč da

Priznati moram, da mi ta del Frescobaldijevega razmišljanja ni jaseen. Ne morem na primer razumeti, v cem je priznanje mednarodne javnosti, da je Jugoslavija razpadla, dalo zagona napadalnosti Srbom, razen, ce ne sprejemamo dejstva, o katerem ni debate, da so oni in samo oni imeli pravico gospodariti nad celo državo. Se manj lahko razumem, zakaj bi predvidnost "evropske" Slovenije v navezovanju stikov z "balkansko-srednjevzhodnim jugom", za samsa po sebi lahko bila vzrok za nove in nove konflikte. Predvsem ni res, da Slovenije ne išče dialoga s tistimi južnimi republikami, s katerimi je ta možen: nedavni obisk makedonskega predsednika v Ljubljani je v tem smislu več kot zgovoren. Z druge strani pa je očitno, da Ljubljana z Beogradom ne bi mogla najti skupne govorice, dokler bo tam na oblasti vojaško-totalitarni režim, ki se svojemulemu ekspanzionizmu in sovoinizmu nikakor ni odpovedal. Kar me najbolj skrbi, je dejstvo, da za ta režim Frescobaldi (in z njim drugi ugledni komentatorji) ne najde niti besedice ukora, temveč da

ga nasprotno ima za partnerja, s katerim se je mogoče meniti in zmeniti. Kajti, kako sicer interpretirati njegov zaključni stavek, tam kjer vabi italijansko diplomacijo, naj kar drugim prepusca (beri Nemcem, Avstrijcem), da podpihujejo partikularizme, sama pa naj bo posrednik in spodbudnik "agregacij".

Vse skupaj je zelo kritično povedano in Frescobaldiju se opravičujem, ce ga nisem pravilno tolmačil. Toda, ce sem ga, se mi zdi, da s svojimi navseti dela italijanski diplomacija medvedjo uslugo. Peha jo v sodelovanje z vojaško hunto, kakršne ne najdes v Evropi, temveč kvečjemu v Iraku Sadama Huseina, in ji sugerira (pa čeprav to zanika, trdec, da ne gre za konkurenco ali nasprotovanje z zavezniki), naj ubira svoja pota.

Ne glede na to, da situacija, v kateri je danes Italija, ne dopusca posebne fantazije v zunanji politiki, bi si vendar upal spomniti, da v našem stoletju na Balkanu ni imela srečne roke.

Po tolikih poraznih izkusnjah bi kancek predvidnosti in poniznosti verjetno ne škodil.

PO IZJAVAH SKESANCA GALASSA

Gava naj bi bil glavna
vez med kamoro in KD

Vpleten naj bi bil tudi Scotti, ki grozi s tožbami

RIM - Ko se je odlocil za sodelovanje, je najprej spraznil »malho« z neapeljskimi sodniki, v terek pa se je »izpovedal« protimafijski komisiji. Skesanec kamore Pasquale Galasso, ki je v svojim pricevanem že izzval zahtevo neapeljskih sodnikov senatu, naj dovoli sodni postopek proti bivšemu predsedniku demokratskih senatorjev in bivšemu notranjemu ministru Antoniu Gavi, je protimafijski komisiji potrdil svoje obtožbe o spletu med organiziranim kriminalom in politiko v Kampaniji. Včeraj je bil objavljen magnetofonski posnetek deseturnega zasliševanja skesanca.

Po Galassovem pricevanju je Kampanija razdeljena na influenčna po-

dročja, v katerih sta prisotne kamore in politike vzporedni, zavezništva pa so tudi odvisna od razmerja moči. Splet je bil po besedah skesanca vselej prisoten, utrdil pa se je po zadevi Cirillo. Ko so nekaj mesecev po umoru predsednika KD Alda Mora Rdece brigade ugrabile dezelnega odbornika Cira Cirilla, se je KD angazirala za njegovo osvoboditev in, kot kaže, placala zanj odkupnino. Za osvoboditev Cirilla pa je KD angazirala tudi tedanjega kamorističnega veljaka Raffaeleja Cutola, ki je bil tedaj v zaporu.

»V zameno za posredovanje«, je dejal Galasso, »je Cutolo zahteval zakup dobrega dela popotnih obnoavitelnih del v Neaplju in tudi prizadevanje

na njegovo osvoboditev.« In KD naj bi poskrbela, da je Cutolo stopil v stik s podjetji Severne Italije.

Ta Cutolov uspeh je izzval reakcijo drugega kamorističnega velja Carmineja Alfierija, ki si je hotel prisvojiti del tega toka denarja. In v nekaj letih je Alfieri, s katerim je sodeloval tudi Galasso, izpordrinil tekmeča.

Glavna vez s kamoro na bi po skesančevih besedah bil Antonio Gava, tedaj nesporni šef neapeljske KD. Poleg njega pa je Galasso obtožil stikov s kamoro tudi bivšega obrambnega ministra Vincenza Scottija, ki je odlocno zavrnil obtožbo kot poskus blatenja in zagrozil s tožbo zaradi obrekovanja vsem, ki bi siriili te govoričce. (VT)

STRANKA V VELIKIH TEŽAVAH

V deželni PSI vlada
popolna anarhija

Pritoževanja špeterskega župana Mariniga

VIDEM - Kaj se dogaja znotraj deželne socialistične stranke? To je vprašanje, ki si ga postavljajo številni politični komentatorji in sami člani stranke, ki je po zadnjem volilnem porazu povsem na kolenu.

Dezelnko koordinacijsko tajništvo, v katerem je tudi špeterski župan Firmino Marinig, ki je član dezelnega koordinacijskega tajništva in odgovarja za finančno sanacijo stranke, je dokaj razočaran nad dosedanjim delom. »Ce se bo trend nadaljeval, kot v zadnjih tednih, bom zapustil koordinacijski odbor. V takih razmerah je nemogoče delati. Teško se je spoznavati in teško je delati politiko, ko naši izvoljeni predstavniki ne spojujejo navodil in smeric našega vodstva. Od treh dezelnih svetovalcev le Gioacchino Francescutto upošteva navodila odbora, ostala dva pa gresta svojo pot in to se je pokazalo pri samem imenovanju predsedstva dezelnega sveta.«

»Dosljej nismo iz Rima dobili niti enega telefonskega klica,« je se dodal Firmino Marinig. »Ne glede na to pa se dogovarjamo, da na rimsko skupščino, ki bo konec julija, pošljemo nase zastopstvo, ki bo imelo nalogo orisati nase poglede in nase potrebe. Ob tem pa si prizadevam, da bi sestavili programsko izhodišča za dezelno skupščino, ki jo je treba sklicati čimprej in na njej odločiti, kakšna naj bo bodočnost te stranke. V dezelnem koordinacijskem tajnistvu sem odgovoren za finančno plat. Zadeva je vse prej kot roznata. Imamo večji milijonski primanjkljaj, ki ga bo težko zapolniti in to tudi zaradi številnih naših javnih upraviteljev, ki niso stranki zagotovili dogovorjenega odstotka sejnin in drugih prejemkov.«

R. Pavšič

SKGZ / SEJA IZVRŠNEGA ODBORA

Dvigniti raven razprave
med različno mislečimi

Manjšina se mora prilagoditi novim volilnim pravilom

TRST - Poletje je itak vroče, za manjšino pa bo bojda kar vroča tudi letošnja jesen, saj se po komaj opravljenih volitvah napovedujejo nove, gotovo v trzaski in nabrežinski občini. Kako se bomo Slovenci spopadli s to novo preizkušnjo, je odvisno predvsem od tega, ali bomo vsi sposobni spraviti skupaj nacrt, po katerem bo lahko nastop na volitvah uspešen.

Izvršni odbor SKGZ je osrednjel del zadnje seje namenil temu vprašanju, ki logično izhaja iz analize minulih volilnih rezultatov, pa tudi iz načina, kako na rezultate reagirajo različne komponente, v katerih so organizirani Slovenci v Italiji. Res je eden izmed glavnih ciljev manjšine zajamce-

no zastopstvo v izvoljenih telesih, toda ta zahteva, s katero se strinjajo vse komponente, ne sme postati nov mit, ki bi ga bilo vredno kategorično zasledovati brez upoštevanja realnosti. In realnost je danes takšna, da je volilni sistem v spreminjanju, manjšina pa se mora spremenbam prilagoditi in iskati svoje mesto v okviru tistih političnih agregacij večinskega naroda, ki so, ali ki bodo naklonjene reševanju manjšinskega vprašanja.

V razpravi na izvršnem odboru je bila vseskozi podprtana potreba po zelo realističnem ocenjevanju položaja, brez demagogije in živčnih tonov, ki so ta trenutek značilni za nekatero politično sredino v zamejst-

vu. Taksne nizko leteče izpade si je v zadnjem času privoščil Svet slovenskih organizacij, ki v odnosu do SKGZ uporablja agresiven in propagandističen besednjak, izza katerega je težko prepoznati organizacijo, ki po lastnih izjavah želi biti krovnja in govori o dialogu in sodelovanju z vsemi.

Izvršni odbor se je zavzel za visjo raven razprave med različno mislečimi Slovenci, brez ideoloških primesi, ki za skupen interes manjšine niso ne aktualne, ne koristne. Prav tako ne morejo manjšini koristiti poskusi, da se manjšinska politika kakorkoli kroji izven same manjšinske sredine, kot to v zadnjem času dokazujejo pritiski iz Ljubljane.

Od slovenske države manjšina nasprotno potrebuje in pričakuje resnično državniški odnos in njeno odlocno zavzetost, da tudi na mednarodni ravni ukrene vse, kar je potrebno, da se vprašanje Slovencev v Italiji resni.

Na izvršnem odboru je bila obenem podprtana potreba, da skupno zastopstvo naglo zaključiti delo v zvezi s skupnim zakonskim osnutkom, kajti ta lahko predstavlja osnovno izhodišče in platformo, na podlagi katere je mogoče enotnost manjšine graditi se dalje.

Seja izvršnega odbora je bila tudi priložnost za zelo pozitivno oceno prejšnjega partizanskega dnevnika na Vrhu, pozornost pa je bila namenjena tudi drugim pomembnim obletnicam iz NOB, ki se bodo zvrstile v prihodnjih mesecih.

DEZELNI SVET / SESTANEK

Začetek širšega soočenja
o programu Severne lige

TRST - Na sedezu dezelnega sveta se je včeraj popoldne začelo programsko soočenje o sestavi novega dezelnega odbora. Predsednik skupščine Piero Fontanini je na sejo povabil načelnike vseh svetovalskih skupin, ki so začeli z oceno osnutka upravnega programa Severne lige. Včerajšnjemu sestanku bodo sledili drugi, dezelna skupščina pa se bo najbrž sestala prihodnji terek.

Zastopniki svetovalcev so torej točko za točko začeli obravnavati predlog Bossijevoga gi-

banja, ki je razdeljen na 14 vsebinskih poglavij. Severna liga se kot zmagovalec junijskih volitev upravičeno postavlja kot kandidat za vodenje nove dezelne uprave. Liga, ki ima 17 svetovalcev, pa ne more sama upravljati Dezele in zato rabi podporo (neposredno ali zunanjo) ostalih političnih sil. S kaksne strani bo ta podpora prišla, ce bo sploh prišla, pa je v tem trenutku zelo težko napovedati. O političnih perspektivah na dezelni ravni je sinoci razpravljalo tudi dezelno vodstvo DSL.

TRST / DEMONSTRACIJA ZA ALTERNATIVNO ZDRAVSTVO VČERAJ POPOLDNE NA BORZNEM TRGU

Javno zdravstvo naj ne bo potratna »industrija boleznii«

Delegacija demonstrantov izročila novemu predsedniku dezelnega sveta Pietru Fontaniniju zakonski predlog za preobrazbo zdravstva

TRST - Italijanski zdravstveni sistem je v marsicem prvem »industrija boleznii«. Namesto da bi gradil na preventivi s spodbujanjem zdrave prehrane in sploh zdravega načina življenja, vključno s skrbjo za zdravo okolje, se sistematično poslužuje nasilnih in potratnih metod, ki prihajajo do izraza npr. v nepotrebnem obveznem cepljenju otrok, v vivisekciji itd.

Tako zatrjujejo pripadniki vrste združenj za pravico do zdravia in za alternativno medicino, ki so včeraj popoldne pri-

druge organizacije zahtevajo, naj bi dezelna uprava povečala investicije za preventivo, naj bi dovolila svobodno izbiro cepljenja otrok in sploh svobodno izbiro terapij, naj bi prepovedala eksperimentiranje na živalih in predvsem vivisekcijo ter naj bi ustanovila opazovalnico, ki naj bi nadzirala zdravstveni sistem in skrbela za pravilnejšo zdravstveno informacijo. Prireditelji protestnega zborovanja so včeraj popoldne na Borznem trgu tudi zbirali podpise pod ljudsko peticijo z gori nakazanimi zahtevami.

OBČINA TRST / PREDLOG STAFFIERIJEVEGA ODBORA

Raba slovenščine izginila iz pravilnika rajonskih svetov

Po novem le sedem krajevnih sosvetov - Ohranili kraška rajona

Slovenščina je cez noc izginila iz pravilnika o delovanju rajonskih svetov trzaskih občin. Predlog, ki ga je odobril občinski svet, namreč ne priznava več svetovalcem slovenske narodnosti pravice do rabe materinega jezika na sejah rajonskih svetov, ki jo je uvedel pravilnik iz leta 1978. Če bo prevladalo stališče Staffierijeve uprave, bo prava grobemu kratenju pridobljene pravice in novemu hudemu koraku nazaj v politični srednji vek, v katerega nacionalistična desnica (a ne samo ona) peha Trst in njegove javne ustanove.

lizaciji Fusco (KD) je občinski upravi predložil predlog, ki popolnoma črta člen st. 27. sedanjega pravilnika. Gre za člen, ki, kot receno, priznava rabo slovenščine na rajonskih sejah in ki ga je Občina doslej zelo omejevalno tolmčila in izvajala. Občinski prevajalci redno sledijo sejam le obeh kraskih rajonskih svetov, medtem ko v zadnjem času ne zahajajo več v Barkovlje in k Sv. Ivanu, da ne govorimo o Skednju, kjer se tamkajšnji slovenski svetovalec Pavletič že vrsto let (za-

man) bori za celovito izvajanje pravilnika. Odbori, ki so se v zadnjih letih vrstili na krmilu Občine so vsekakor vedno "po svoje" tolmčili člen 27. in posiljali prevajalce le na rajonske svete, kjer je imela svoje zastopnike Slovenska skupnost. Uprava je tako ne samo sistematično kršila pravilnik, a je tudi delila Slovenice v dve kategoriji. Občinski odbor je odobril novi pravilnik po formalnem odstopu župana Staffierija in nekaj dni pred razpustom občinskega sveta, torej sredi

politične krize, ki bo privedla do predrasnih jenskih volitev. Namesto, da bi o tem vprašanju pred meseci sprožila sirse politično soocanje, je uprava za to čakala skoraj zadnji dan ter vrat na nos poslala osnutek pravilnika v oceno rajonskim svetom. O tem koclživem vprašanju pa bo najbrz tekla beseda na občinski seji prihodnji tork ali pa 1. avgusta. Prica smo torej pravemu "blitzu", ki ga je pred lanskimi volitvami neuspešno skušala izvesti tudi tedanja odbornica za decentralizacijo Pittonijeva (PSI). Njen predlog pravilnika pa je ohranjal člen o rabi slovenščine. Odbornik Fusco in sodelavci predlagajo, da bi po novem trzasko občinsko ozemlje razdelili na sedem rajonskih svetov. Novi "zemljevid" naj bi bil naslednji:

- 1-ZAHODNI KRAS
- 2-VZHODNI KRAS
- 3-ROJAN, GRETA, BARKOVLJE, KOLONJA SKORKLJA
- 4-NOVO MESTO, NOVA MITNICA, SV. VID, STARO MESTO
- 5-STARA MITNICA, SV. JAKOB
- 6-SV. IVAN, KJADIN, ROCOL
- 7-SKEDENJ, CARBOLA, SV. ANA, NASELJE SV. SERGIJA

V primerjavi s predlogom nekdanje odbornice Pittonijeve osnutek novega pravilnika ohranja samostojna rajonska sveta na Vzhodnem in na Zahodnem Krasu, medtem ko je hotela prejšnja uprava združiti oba sosveta v enotni kraški rajon od Kriza do Bazovice. Nacrtovana združitve kraskih sosvetov je takrat naletela na odpor obeh krajevnih rajonskih skupstev in tudi vsega domačega prebivalstva. Ni pa jasno, po kakšnih kriterijih je mestna uprava ozemeljsko preuredila mestne rajone.

Predlog pravilnika vsebuje vsekakor tudi nekatere pomembne novosti, ki zadevajo predvsem večje in sirse pristojnosti teh izvoljenih teles. Občina je doslej močno zamerjala delovanje in vlogo rajonskih svetov, ki so s časom zal postali neke vrste birokratska telesa brez konkretnih kompetenc. Mandat krajevnih sosvetov bo po novem trajal štiri leta (isto časovno obdobje kot občinski svet), medtem ko se ni jasno, kako bodo trzaski občani jeseni sploh izvolili nove rajonske skupstev. Ali na osnovi sedanjega proporcionalnega sistema ali pa z novo večinsko zakonodajo, ki med drugim doloca tudi neposredno izvolitev predsednika.

SANDOR TENCE

SOLSTVO / POKLICNI ZAVOD JOŽEF STEFAN

»Drugorazredna šola« prehitela ministristvo!

Pred ministrskimi programi uvedla delovno prakso

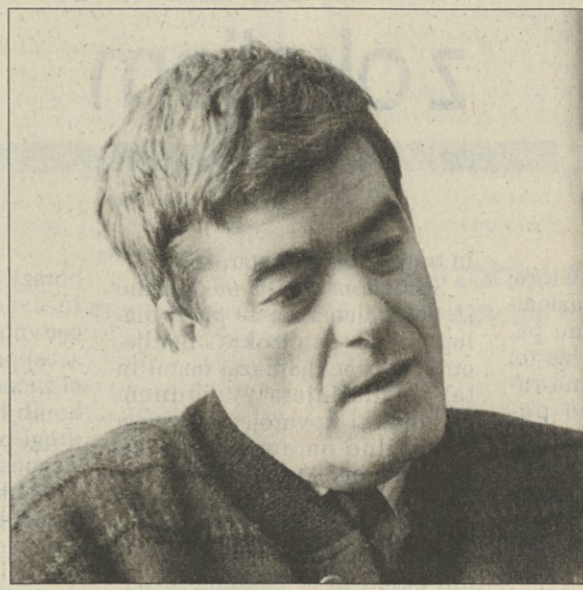
MARJAN KEMPERLE

Je poklicni zavod Jožef Stefan »drugorazredna šola?« Vprašanje je postalo aktualno po pogovoru z letosnjima odličnjakinjama na tej soli Diano Colombin in Eldo Jercog. V intervjuju sta poudarili, da so se mnogi čudili, ko sta se odločili za nadaljevanje solanja na »strokovni«, čes da bi bila za njih bolj »primerne« kaka druga šola, ne pa poklicni zavod, ki ga - po njunem mnenju - mnogi profesorji nižjih srednjih sol smatrajo za »drugorazredno šolo.«

Je torej poklicni zavod res »drugorazredna šola?«

»Absolutno ne!« trdi ravnatelj sole inž. Pino Rudež. »Takemu misljenju botrujeta predvsem neinformiranost o tej naši najmlajši višji srednji soli na Trzaskem, pa tudi splošno mnenje o delitvi sol na tiste, ki uvajajo dijake v umsko delo, in druge, ki odpirajo pot v svet fizičnega dela, dela stroji. Takšno mnenje je močno zakoreninjeno tudi v naši skupnosti, prenaša se s staršev na dijake, iz generacije v generacijo, prevladuje pa tudi med profesorji, predvsem starejšimi.«

Stereotipna mnenja je težko spremeniti. O tem zgovorno prica pregled

Ravnatelj poklicnega zavoda Stefan inž. Pino Rudež

letosnjih vpisov v prva razreda poklicnega zavoda. Javna skrivnost je (in letosnji odličnjakinji na poklicnem zavodu sta jo potrdili), da se tudi v naši skupnosti - kot se to dogaja na italijanskih solah na Trzaskem - najboljši nižješolci vpisejo na licej, srednje dobre na »trgovsko« in učiteljske, slabši pa izberejo »strokovno.«

V prva razreda poklicnega zavoda Stefan se je letos vpisalo skupno 46 dijakov: 36 na oddelek električnih operaterjev, 10 na kemijsko-biološki oddelek. Od dijakov, ki so se vpisali na oddelek električnih operaterjev, jih je 15 zaključilo nizjo srednjo šolo z zadostnim

uspehom, 9 z dobrim (med temi jih je 6 iz Slovenije), 2 s prav dobrim uspehom (oba iz Slovenije), 10 pa jih razred ponavlja. Med desetimi novinci kemijsko-biološkega oddelka, jih je 6 zaključilo obvezno šolo z zadostnim uspehom, trije z dobrim (eden iz Slovenije, eden je srbski državljani), eden pa razred ponavlja.

Ravnatelj Rudež ne zatiska oči nad takim dejanskim stanjem. Nasprotno: omenja nekatere realne težave sole, kot so na primer socialni problemi mnogih družin dijakov, in velik osip, predvsem v prvem in drugem razredu. »V solskem letu

1988/89 se je v prve razrede zavoda vpisalo skupno 59 dijakov; od teh jih je letos maturiralo 27. Nadaljnjo težavo predstavljajo veliki stroški za solsko opremo. V preteklih letih je sola odlično izkoristila možnosti prispevkov in si nabavila moderne laboratorijske naprave, z gospodarsko krizo pa bo ta priliv usahnil.

Sola ima kopico svetlih točk, ki pričajo o njeni življenjskosti. Primer: ze pred mnogimi leti so uvedli na zavodu poletno prakso dijakov in podjetjih v Italiji in v Sloveniji, seveda s ciljem, da bi dijaki približe spoznali svet dela. Italijansko ministristvo za solstvo je sele pred petimi leti uvedlo eksperimentalni »Projekt '92«, ki predvideva - glej naključje - obvezno prakso v laboratorijih...

Poklicni zavod stopa, skratka, vstric s časom. Tehnično in strokovno usposablja dijake, daje mu krepko podlago, na kateri lahko nato gradi svojo poklicno podobo. Ravnatelj Rudež z zadovoljenjem omenja primere tistih dijakov, ki so ustanovili lastna manjša obrtniška podjetja, ali pa so uspešno koncali univerzitetni studij na različnih področjih. Njihovi poklicni in učni uspehi so dokaz, da je tudi »drugorazredna šola« kaj vredna.

SSk: atentat na naše pravice in že skoraj etnično čiščenje

Pokrajinsko tajništvo Slovenske skupnosti pozitivno ocenjuje, da osnutek novega pravilnika med drugim ohranja samostojna krajevna sosveta za Vzhodni in za Zahodni Kras, krajevnim svetovom pa na splošno veča pristojnosti, kar je pozitivno.

Toda osnutek po drugi strani odpravlja pravico do rabe slovenskega jezika v krajevnih organih, ki jo predvideva sedanji pravilnik v svojem 27. členu. SSK ocenjuje, da to predstavlja izredno hudo dejanje. Gre za nadaljevanje in stopnjevanje politike sistematičnega brisanja slovenske prisotnosti, ki že hudo spominja na etnično čiščenje, kakršno že dalj časa vodi trzaska občinska uprava z LpT na celu ter ob soodgovornosti

KD in PSI in kakršno zdaj napoveduje tudi nova pokrajinska uprava. SSK, piše se v izjavi, bo prek svojih izvoljenih predstavnikov in tudi v drugih oblikah storila vse, kar je v njeni moči, da bi odbila ta nov atentat na pravice slovenske manjšine. Izvzela bo tudi konkretne predloge za izboljšavo oziroma dopolnitev osnutka pravilnika. SSK poziva vso slovensko in demokratično javnost na Trzaskem, naj se upre temu novemu primeru teptanja ze uveljavljenih civilnih in političnih pravic pripadnikov slovenske manjšine, ki Trst diskvalificira pred omikanim svetom in ga se bolj potiska v slepo ulico, v katero ga je zavedla kratkovidna nacionalistična politika.

ZLOČINSTVO / ZARADI NASILJA NAD MLADOLETNIKI ARETIRALI TRŽAČANA CRISTIANA GIOVANNINIJA

Spolne zlorabe otrok

Druga dva Tržačana še na prostosti - Preiskava tudi drugje po Italiji in v tujini

Agenti letcega oddelka trzaskih preiskave, ki so jo sprožili že v letosnjem maju v sodelovanju z milanskimi kolegi, aretirali 26-letnega Tržačana Cristiana Giovanniija. Obtožen je pohujševanja mladoletnikov in večkratne spolne zlorabe in nasilnih pohotnih dejanj nad dvema devetletnikoma, ki prebivata v našem mestu.

Giovanniija so vklelili v lisiče po nalogu tukajšnjega sodnika za predhodne preiskave in sicer, kakor je pojasnil nacelnik letcega oddelka Carlo Lorito, v okviru sirše preiskave v Milanu in drugje po Lombardiji, a tudi v Firencah, Mesini in Cagliariju, ki je privedla do aretacije dvanajstih oseb - med njimi sta brata Alfredo in Ermanno Messina iz Scandiccija ter uradnik telefonskega podjetja Sip Giovanni Quirico (prav toliko pa jih je na tem, da pojdejo za resetke).

Na podlagi informacij, ki so jih zbrali tudi s pomočjo telefonskega prisluškovanja in z sprotim zasledovanjem osumljencev, so jih obdolžili zločinkega združevanja z namenom spodbujati mladoletniško prostitucijo. Gre za pripadnike široko razpredene organizacije oziroma samozvanega združevanja z nazivom »Gruppo P«, ki se ukvarja s proizvodnjem in prodajanjem pornografskih videokaset za pedofile ter celo s preprodajanjem mladoletnikov (v

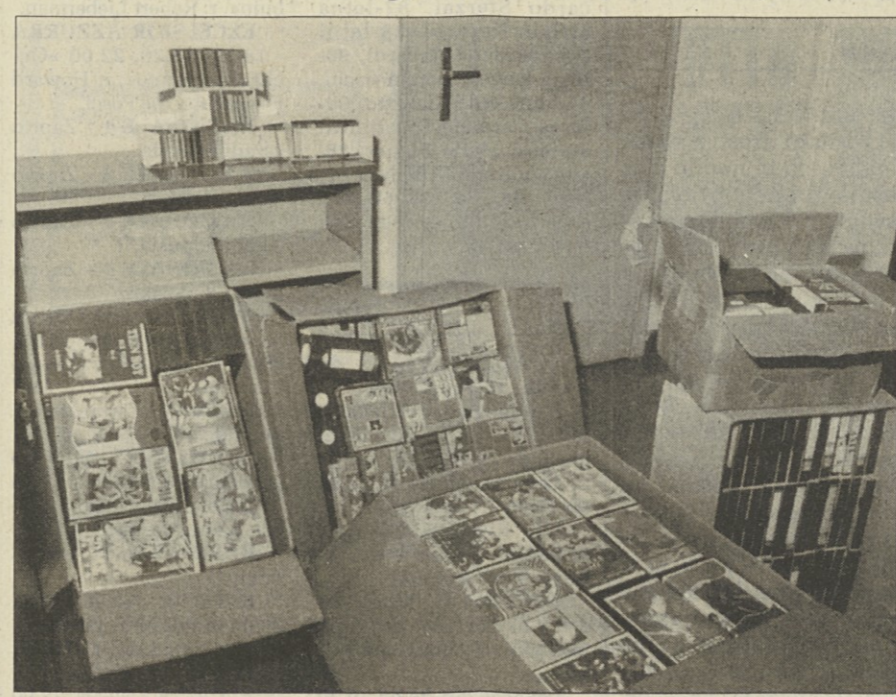
99 odstotkih primerov moskega spola in starosti med 9. in 12. letom); slednje so uporabljali tako za snemanje kaset kakor za zadovoljevanje najnižkotnejših spolnih nagonov pri ljubiteljih otrok.

Sicer pa so si člani organizacije izmenjavali »izkustva« pa tudi navste o tem, kako in kje zalezovati otroke in jih navajati k prostituciji, toda... »brez nasilja, samo s prepricavanjem« (!), kakor predpisuje statut »grupe P«. Socialnom, ki so jih voditelji organizacije kontaktirali z ustreznim oglaševanjem v pornografskih revijah, so posiljali tudi lastni bilten z naslovom »Il Corriere dei Pedofili«, skrivaj tiskan v Združenih državah Amerike in prilozhen podobnemu, anglesko pisnemu biltenu »Nambula« (North American Man Boy Love Association). V Corriereju so objavljali Freudova filozofiranja o pedofiliji, navste, kje »kupovati« otroke (»najbolj se to izplača v državah tretjega sveta, kot so Brazilija, Vietnam in Filipini, ker je tam huda revščina«) in kako navezati z njimi stik v zupniščih, na sportnih igriščih ali v lu na parku, pa še mednarodne zakonske predpise, ki urejujejo odnose med odraslimi in mladoletniki...

Policijska operacija v Trstu se je začela s hisnimi preiskavami pri Giovanniiju ter na domovih 21-letnega D. A. in 47-letnega O. A. (slednjima so izročili samo

obtožnico, tako da sta se zmeraj na prostosti), med katero so zaplenili več kot 700 videokaset (pedofilija in homoseksualnost), okrog 300 revij enake vsebine, nebroj gumijastih falusov, pisma, ki jih je trojica izmenjevala z ljubitelji tovrstne spolne deviacije drugod po Italiji in v inozemstvu, kataloge z navedbo razpoložljivega materiala, kompjuterje, svezeni fotografskih posnetkov južnoazijskih otrok med samozadovoljevanjem in se maršakaj.

Preiskava se vsekakor nadaljuje, kajti milanska policija meni, da utegne biti zločinska organizacija mnogo večja, kot se zdi, in da se je razpredla tudi v Latinski Ameriki.

Pornografsko gradivo, ki ga je zaplenila med hisnimi preiskavami trzaska policija

SMRTNA KOSA PRI SV. JAKOBU

Mila Kravos vd. Ivančič je odšla

Jutri se bodo sorodniki, znanci, pa še veliko prijateljev in tovarišev, poslovlili od Mile Kravos vd. Ivančič, ki se je sicer rodila prav v središču mesta, peživala pa skoraj vse svoje življenje pri Sv. Jakobu z mozem Joskom in sinovoma Mirom in Danilom, kjer je uživala

spostovanje kot zavedna Slovenka pa tudi kot aktivna politična delavka vsa povojna leta v vrstah KPL, nato v Demokratični stranki levice. Se do pred dvema letoma je redno hodila na sedež, kjer je spremljala stranke in se srečevala s prijatelji. Dokler ji je zdravje do-

puscalo je bila duša številnih festivalov in komunističnih praznikov, ki se jih ni samo udeleževala, temveč je aktivno pomagala pri pripravljanju jedac, predvsem slasic, med temi »fritok«, po katerih je bila še posebno poznana.

Veliko je potovala, posebno z izleti nasega dnevnika. Bila je tudi naša zvesta balka, saj jo je zanimalo vse, kar je dnevnik poročal o nas, pa tudi o dogodkih v svetu. Sama je bila Slovenka. V taknem duhu je vzgojila tudi oba sinova. Močno prizadeta je v zadnjem času sledila dogodkom do-

ma, pa tudi vojni v Bosni. Njeni ideali so bili mir, demokracija in prijateljstvo. Zato je z bolečino v srcu spremljala vse hudo, kar se je okoli nje ali v naši bližini dogajalo. Močno jo bodo pogrešali vsi, ki smo bili vedno deležni njene dobre in vzpodbudne besede, ki smo jo občudovali zaradi njene premočnosti, njene velike predanosti naprednim in demokratičnim silam, ki jim je ostala zvesta do smrti. Vsem njenim tudi nase globoko sozljaje. (N.L.)

Mila Kravos vd. Ivančič

PREISKAVA / PO JAMSTVENEM OBVESTILU

Richetti prostovoljno pred sodnika Reinottija

V zaporu zaslišali bivšega tajnika KD Tripanija

Dan po hisni preiskavi, med katero so mu finančni strazniki prebrskali stanovanje, a niso kot so tudi sami zapisali v zapisniku - nasli nič otipljivega, se je bivši trzaski župan in sedanji ravnatelj Dezelne ustanove za turistično promocijo Trsta Franco Richetti prostovoljno javil sodniku, da bi ga zaslišal. S svojim dopolnilem »obiskom« pri namestniku javnega tožilca Piervaleriu Reinottiju je hotel demokrscanski predstavnik takoj »razčistiti« vse nejasne okoliščine, ki so privedle do jamstvenega obvestila, o katerem so ga dan prej seznanili finančni strazniki. Tako je poudaril sam Richetti v tiskovni noti, ki jo je iz-

dal po zaslišanju.

Jamstveno obvestilo naj bi se nanašalo na nekatere bančne tekoce račune Krscanske demokracije, za katere naj bi Richetti in bivši dezelni odbornik za finance Rinaldi, ki se je prav tako znanel v sodnem vrtincu, jamčila s svojima podpisoma. Te koce račune naj bi odprli leta 1988, jamstvo pa naj bi zadevalo 150 milijonov lir, s katerimi naj bi stranka plačala stroške za volilno propagando. Richetti naj bi sodniku ponovil, da sploh ni bil vpleten v zadevo, ki je pred meseci privedla v zapor nekaj drugih vodilnih moz trzaskih Krscanske demokracije.

Včeraj so v trzaskih zaporih zaslišali tudi

bivšega pokrajinskega tajnika KD Sergia Tripanija, ki so ga ponovno aretirali v ponedeljek zvečer, tokrat zaradi domnevnih nepravilnosti pri prenovi muzeja Revoltella.

Coassin odhaja
Namestnik glavnega tožilca pri trzaskem prizivnem sodišču Claudio Coassin bo postal septembra novi glavni tozilec v Urbino. Po njegovem odhodu iz Trsta bo njegovo mesto prevzel sedanji namestnik javnega tozilca Piervaleriu Reinottij, ki tacas vodi vrsto preiskav o podkupninah.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo trzaskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PR.A.E. d.d. - Družba za založniške pobjude Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-779669 - fax 040-773175
Fotostavek: ZTT, Trst
Tisk: VITA, Videm
Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR
Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-779660, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24, maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0452-731190, fax 0452-730462
Ljubljana, NIA, Slovenska 54, tel. 061-113121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506
Prodajno naročninska služba
Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-779660, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24, maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958
Ekonomska propaganda: Trst in Gorica: Publistel, tel. 040-779661, fax 040-768697
Italija: podružnice SPI
Slovenija: Studio Vista - Ljubljana, tel. 061-153244 int. 38, fax 061-224943
Cene oglasov
Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 42 mm) 80.000 LIT, finančni in legalni 120.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi 850 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu, IVA 19%
Cena: 1.300 LIT - 45 SIT
Naročnina za Italijo: letna 315.000 LIT
za Slovenijo: mesecna 1.300 SIT, plačljiva preko DISTRIEST, Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373
Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Popravek

V včerajšnji članek o procesu zaradi gradnje teniskih igrišč v Trnovci se je vrnila neljuba pomota. Pretor je namrec odredil nadaljnjo preiskavo proti nekaterim tehnikom nabrezinske občinske gradbene komisije in ne proti tehnikom občinskega tehničnega urada, kot je bilo napacno navedeno. Prizadetim se za pomoto opravičujemo.

SKLAD MITJA ČUK

Kako novorojenček komunicira z okoljem

JELKA ČVELBAR

Clovek je že od rojstva socialno bitje. Z lahkoto se prepričamo o tem, če opazujemo, kako novorojen otrok takoj išče kontakt z mamo. Sam nam seveda tega ne more povedati, kajti ne zna se govoriti, njegovo obnašanje večinoma namrekuje se razni refleksi in torej nam ne zna razumljivo razložiti, česa si želi. Kljub temu pa, da nima veliko možnosti za to, da bi nam bil popolnoma razumljiv, se zelo dobro poslužuje edinega sredstva, ki ga ima na razpolago: joka. Z jokom nas opozarja, da je lačen, da se počuti samega, da ga nekaj boli, da je polulan ali pokakan, torej da se neugodno počuti.

Tudi na tak način išče stik z drugo osebo. Velikokrat je dovolj, da dojenček odpre oči, pa so že očka, mama, teta ali babica ob njem in se z njim pogovarjajo. Na tak način tudi dojenček navezuje prijateljske stike z njimi in to mu ugaaja.

Pri teh stikih se navezanost med osebami razvija obojestransko. Odrasli pri tem operiramo tudi z govorom, otrok pa predvsem s pogledi, mahanjem, glasovi... Ze nekaj dni po rojstvu lahko otrok na svoj način z veselimi gibi odgovarja na maminu ljubkovanje. Čedalje bolj kontrolirano sledi maminemu obrazu, za njim obrača svoje oči. Zelo je pozoren na to, ce mama spregovori ali ce samo premakne ustnice.

Prava osnova za dobre odnose je smeh. Prvic se lahko pokaze že v prvem mesecu po rojstvu, največkrat pa v drugem

in tretjem mesecu starosti. S smehom nastaja med mamo in novorojenkom ze pravi dialog: mama se otroku smehlja, otrok se smehlja nazaj mami in tako nadaljujeta v ugodnem pocutju, ki novorojenčka uvaja v pravilno naravnane stike s soclovekom. Mama se namrec veseli otrokovega smeha in mu govori ljubkovalne besede, otrok pa se veseli mame in njenih besed in se smehlja se naprej.

Pri tem otrok zaradi svojih reakcij in vedno na novo pridobljenih sposobnosti vedno bolj navezuje svoje starše nase. Veliko casa prezivijo ob zibki in opazujejo, kaj njihov otrok ze zna novega, ter se pri tem veselijo.

Otrok z njihovo pomocjo svoje nove pridobitve ponavlja. Studije so pokazale, da otrok potrebuje tako ponavljanje za učenje. Po mnenju izvedencev potrebuje novorojenček za to, da se bo naučil neke reakcije, trikrat več ponavljanja pri učenju kot tromesečni otrok in petkrat več kakor petmesečni otrok.

Kasneje - proti sestemu mesecu starosti - zacenja otrok z jokom kazati se drugačna počutja: jezo in neodobranje. Na tiste dražljaje, ki mu povzročajo ugodje, pa reagira s pra-

vim smehom. Po dvajsetem tednu starosti postane nezavpljiv do tujcev: nič več se ne smehlja vsem po vrsti. Tudi obrazno mimiko obvlada bolje in dela, glede na osebo, ki je pred njim, različne obraze ali celo joka. Med sestim in dvanajstim mesecem so negativne reakcije na tujce se posebej poudarjene. Nekateri otroci zacnejo kricati ze v trenutku, ko jih tuja oseba samo pogleda, drugi pa tujca in njegovo namigo enostavno ne upostevajo.

Velikega pomena za otrokov razvoj je po mnenju psihologov igra skrivanja, ki se odvija med starši in otroki. Ze pri osmih mesecih je za otroka velika zabava, ce se oče ali mati skrivata za naslonjacom in se iznenada prikazeta z glasnim »kukuk«. Na tak način otrok spoznava, da ljudje in stvari obstajajo tudi takrat, ko jih on ne vidi. Medtem ko se otrokove gibalne in govorne sposobnosti razvijajo relativno hitro, potrebuje otrok za svoj socialni razvoj precej let. Za ta razvoj so potrebne izkušnje in izkusen ne moremo koncentrirati: za vsako je potreben čas. Izkušnje pa so seveda učinkovite takrat, ko jih vsakdo sam doživlja.

Za to, da bo lahko naklonjen do soljudi in bo soljudi lahko ljubil, bo moral otrok vsekakor najprej ljubiti samega sebe, dobiti bo moral občutek pripadnosti in varnosti ter cutiti toplino družine. Do tega pa ga lahko privede le pravilno usmerjena ljubezen njegovih staršev.

VZPI - ANPI

TPPZ P. TOMAZIC

prirediva v Bazovici 16., 17. in 18. julija PARTIZANSKI SHOD

posvečen 50-letnici ustanovitve Prekomorskih brigad in vstaje borcev odporniškega gibanja v Italiji

Sodeluje godba na pihala V. Parma iz Trebče.

Osrednja prireditev bo v nedeljo, 18. t. m., ob 18. uri

Spregovorili bodo:

Igor Pavletič, predsednik TPPZ P. Tomazič Arturo Calabria, pokrajinski predsednik VZPI-ANPI Oskar Kjuder, dirigent TPPZ (Prekomorec)

V soboto, 17. t. m., ob 18. uri bo Ciril Ribičič predstavil svojo knjigo "Imel sem jih rad" V prostorih TPPZ P. Tomazič bodo razstavljeni dela slikarja in kiparja Duilia Svare Vsak večer bosta zabavala ansambla **Kraski kvintet in Lojze Furlan**. Delovali bodo dobro zalozeni kioski.

Sekcija PDS DSL Z. KRALJ - Trebče prireja od petka, 16. do nedelje, 18. t. m. tradicionalni PRAZNIK UNITÀ IN DELA

na spornem objektu v Trebčah

Na prazniku bodo sodelovali v soboto, ob 19.30 Godba na pihala V. Parma iz Trebče ter v nedeljo ob 19. uri Godba Marvica iz Ricmanj Delovali bodo dobro zalozeni kioski, vsak večer ples ob zvokih ansambla Happy day.

FC PRIMORJE

privedi na Proseku 16., 17., 18. in 19. julija

Športni praznik

Jutri, 16. t.m., ob 17. uri odprtje kioskov ob 20.30 plesna sola Club Diamante iz Trziča Specialitete na zaru in domače vino Vabljeni!

VČERAJ-DANES

Danes, CETRTEK, 15. julija 1993 VLADIMIR

Sonce vzide ob 5.30 in zatone ob 20.51 - Dolzina dneva 15.21 - Luna vzide ob 1.39 in zatone ob 17.17.

Jutri, PETEK, 16. julija 1993 MARIJA

VREME VČERAJ: temperatura zraka 21,4 stopinje, zračni tlak 1017,8 mb rahlo pada, veter 12 km na uro jugozahodnik, vlaga 56-odstotna, nebo oblačno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 23,6 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Shari Rovina, Luca Lassini, Francesca Manin, Martina Ziza, Massimo Bussi, Alex Valentini, Federico Bellini, Valentina Smotlak, Francesco Piccione in Stefano Pasquini. UMRLI SO: 52-letni Riccardo Sterzai, 87-letna Milka Kravos, 28-letni Aleksander Lombardi, 93-letna Angela DeFranceschi, 81-letna Ada Rizzatto, 69-letna Carmela Ricchiutti, 58-letni Mario Ploner, 88-letna Vittoria Skerlavaj, 57-letna Elda Perossa, 60-letni Ernesto Kalin, 81-letni Raffaele Kocijan.

LEKARNE

Od ponedeljka, 12., do nedelje, 18. julija 1993 Normalen urnik lekarn: od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30. Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Ul. Rossetti 33 (tel. 633080), Rojan - Ul. L. Stock 9 (tel. 414304).

OPCINE - Trg Monte Re 3/2 (tel. 213718) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

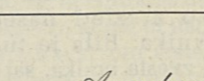
Lekarne odprte od 19.30 do 20.30 Ul. Rossetti 33, Ul. L. Stock 9 (Rojan), Borzni trg 12.

OPCINE - Trg Monte Re 3/2 (tel. 213718) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

OBVESTILO

Bančni zavod CASSA DI RISPARMIO DI TRIESTE - BANCA SPA obvešča cenjene stranke, da bo zaradi zborovanja personala, danes do 10.45, lahko prišlo do prekinitve poslovanja na sedežu banke in v poslovalnicah.

DRUGAČNE POČITNICE Z IZKUŠNAMI IMPRESIONISTOV NA POLETNEM TEČAJU SLIKARSTVA od 8. do 15. avgusta ob bregovih Tilmenta Informacije: Ul. Rossini 12 - TRST - Tel. 040/639273

nedeljo ob 21.15 Cartoonia - »Biancaneve e i sette nani«. RADIO - 15.30 »I vizi... transessuali di Moana«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

PIREREDITVE

SKP Krozek Kras prireja 16., 17., 18. in 19. t. m. PRAZNIK KOMUNISTIČNEGA TISKA v Zgoniku. Igrala bosta ansambla Lojze Furlan in Krt.

SLOVENSKA PROSVETA priredi v soboto, 17. t. m., ob 20.30 in v nedeljo, 18. t. m., ob 17.30 v cerkvi na Repentabru odsko lepljenko o skofu Antonu Martinu Slomsku BOZJI VITEZ NA SLOVENSKI ZEMLJI. Lepljenko bo izvedla gledališka skupina Beseda pod vodstvom Aleksija Pregaraca.

SKD SLAVEC vabi na ogled veseloigre SRECANJE, ki bo jutri, 16.7., ob 20.30 na vrtu Društvene gostilne v Ricmanjih.

O B C I N S K O ZDRUZENJE PROSTOVOLJNIH GASILSKIH PRAZNIK, ki bo v Prebenu v parku na Gornjem Plehneku od petka, 16. do ponedeljka, 19. t. m. Vsak dan bodo delovali dobro zalozeni kioski jedace in pijače, vsak večer bo zagotovljen tudi zabavni program. V soboto, 17. t. m. bo igral Kraski kvintet, v nedeljo, 18. t. m. ansambel Otavia Brajka, v ponedeljek, 19. t. m. pa ansambel bratov Krt.

OBVESTILA

V NEDELJO, 18. t. m., ob 9. in 11. uri bo v Domu na Brdini na Opčinah predavanje o masazi in japonskem naravnemu zdravljenju reyki s praktičnimi prikazi masaže.

KRUT pripravlja 10-dnevno zdravljenje v zdravilišču Radenci od 12 do 22. septembra 1993. Prijave do 23. t. m. ob 9. do 17. ure na sedežu krožka, ul. Ciccone 8, tel. st. 360072 ali 360324. KMEČKA ZVEZA opozarja člane, ki so v teh dneh dobili vabilo za poravnavo davka ICI v Nabrezini, da je datum naveden v vabilu zgrešen. Zato jih vabi, naj se javijo v Nabrezini jutri, 16. t. m., ob 8.30 do 13.00 in od 14.30 do 18.00.

TPK SIRENA organizira od 26. do 31. t. m. tečaj wind surfa za mladino od 16. leta dalje. Urnik tečaja od 9. do 17. ure. Podrobne informacije in za cimprejšnjo vpisovanje na sedežu Kluba, V.le Miramare 32 ali po tel. st. 422696.

BEACH VOLLEY turnir 3:3 v Trebach prireja SZ Sloga od 2. do 7. avgusta. Informacije in vpisovanja v sprejema Lavanderia Rojana - Trst, Ul. Barbariga 5, tel. st. 414142 od 9. do 13. ure do 23. t. m.

SKUPINA SONČNI ZAREK Zadrugnega centra za socialno dejavnost prireja v Brojni pri Krizu poletno srečanje ob morju. Srečanje je namenjeno mladini s posebnimi potrebami, vpisovanje je po odprtju vsem, ki si želijo sonca, morja in prijetne družbe. Za vpisovanje in informacije na tel. st. 360324.

IZLETI

SK BRDINA organizira izlet v Benete z ladjo v nedeljo, 18. t. m. z odhodom iz Trziča ob 8. uri. Stevilo razpoložljivih mest je omejeno. Vpisovanje na sedežu kluba, Proseška ul. 131 na Opčinah 15. t. m. ob 20. do 21. ure. Informacije po tel. st. 212859 ali 299573.

ŠOLSKE VESTI

SINDIKAT SLOVENSKE SOLE - Tajništvo Trst sporoča, da je v teku vpisovanje na tečaje »150 ur« za delavce in odrasle za dosego diplome srednje sole. Tečajev se lahko udeležijo osebe, ki so dopolnile ali do 31. decembra 1993 dopolnijo 16 let starosti (za tiste, ki niso se dopolnili 23 let je obvezna diploma osnovne sole); tečajji so brezplačni, trajajo eno solsko leto, od oktobra 1993 do maja 1994 za skupno več kot 350 učnih ur.; tečajji z italijanskim oz. slovenskim učnim jezikom bodo potekali na italijanskih oz. slovenskih srednjih solah; tečaje lahko obiskujejo tuji državljani iz držav, ki niso članice EGS, ki imajo dovoljenje za bivanje. Rok za vpis zapade 15. julija oz. konec septem-

bra. Prošnje sprejemajo vse državne srednje sole s slovenskim učnim jezikom na Trzaskem.

SINDIKAT SLOVENSKE SOLE sporoča, da je solski skrbnik razpisal naslednje natecaje: a) Natečaj na podlagi uradnih listin za vstop v stalez vzgojteljic; b) natečaj na podlagi izpiztov in uradnih listin za vstop v stalez učiteljev; c) natečaj na podlagi uradnih listin za vstop v stalez učiteljev. Natecajev a) in c) se lahko udeležino vsi, ki so ze uspesno opravili natečaj na podlagi izpiztov in radnih listin oz. usposobljenostni izpizt in so od s.l. 1989/90 poucevali 360 dni. Natecaja sta namenjena tudi kandidatom, ki so ze vključeni v lestvice in zelijo dopolniti tockovanje. Rok za vlozitev prošenj zapade 6. avgusta 1993. Podrobneje informacije in obrazce dobite na sedezu sindikata, Ul. Carducci 8, tel. 370301, ki v poletnem casu posluje ob tokih in cetrtkeih od 9.30 do 11.30.

ČESTITKI

Danes 15. t. m. praznuje 70. rojstni dan naš dragi BOGDAN SMOTLAK iz Doline. Se na mnoga leta zdravia in veselja mu zelijo sorodniki, Darinka, Draga in Rado z družinami.

Danes NIVES rojstni dan slavi in tvoja družba ti tako zelijo: polno zdravia in veselja, to je nasa skupna zelja!

MALI OGLASI

OSMICA je v Dolini pri Marju Zerjalu. OSMICO ima v Mavhinjah Ivan Tercon. Poskrbljeno za jedaco in pijačo.

OSMICO sta v Borstu odprla Maria in Bruno Zahar.

OSMICO ima odprto v Samatorci Stanko Gruden. Pristna kapljica z domačim prsutom.

OSMICO ima Igor Milic v Zgoniku st. 4.

OSMICA je odprta v Prebenu st. 18 in jozetu Rapotcu. Ob lelem in crnem vinu tudi prigrizek.

OSMICO je odprl Romano Puric - Repen 13.

V VRTNIL ULICI v Dobrodbu je Andrej spet odprl osmico. Vsak petek, soboto in nedeljo nudi gostom domač prigrizek v prijetnem kmečkem okolju.

PRODAM star lesen kmečki voz. Tel. st. 226408. PRODAM sirli lesene mize za notranjo 90x90. Tel. ob uri kosila ali večerje na st. 200169.

PRODAM polo, letnik 1990. Tel. st. 213750. PRODAM motor CB 1 po ugodni ceni. Tel. st. 364688.

OPTIKA VIKJ sporoča, da je zaprta zaradi dopusta do 24. julija.

RIBOGOJNICA AGROTTICA GLINSCICA iz Boljuna nudi kanadske losose vsak petek in soboto od 8.30 do 12.30. Tel. st. 228297.

POPRAVNI IZPITII? Lekcije iz matematike in fizike za vse sole na razpolago. Tel. st. 43176.

PRISPEVKI

V spomin na Milo Kravos darujejo Neda, Adi in Erika 100.000 lir za postavitev spomenika Ubaldu Vrabcu in 100.000 lir za Dijsko matico.

V spomin na pokov. Alojza Sirca darujeta Radovan in Danica Semec 20.000 lir za Jamarski odsek Grmada (Mavhinje).

ZAHVALA

Svoji pokojnega Ernesta Kalina se iskreno zahvaljujejo vsem, ki so z njimi sočustvovali. Trst, 15. julija 1993 (Pogrebno podjetje Zimolo)

Neda, Adi in Erika

15. 7. 1992 15. 7. 1993

Eno leto je minilo, odkar nas je zapustil naš dragi

Anton Kalc

Vedno bos ostal v našem spominu.

Zena Dragica in vsi tvoji dragi

Gropada, 15. julija 1993

Po dolgi in mucni bolezni je zatisnil oči in pozabil na svoje trpljenje naš dragi

Riccardo Sterzai

Pogreb bo jutri, 16. julija, ob 12.15 iz mrtvašnice glavne bolnišnice v cerkev v Boljunec.

Zalostno vest naznanjajo zena Bruna, mama Ana, sinova Paolo in Walter, sestra Danilka, svak Pino, nekaka Igor ter Fabio z Mihaelo in malim Erikom, teti Lidija in Zofka ter ostalo sorodstvo.

Boljunec, 15. julija 1993

Ob izgubi dragega Riccarda se pridružujeta zalovanju svojcev

bratranca Edvin in Dusan z družinama

Ob izgubi dragega Riccarda zaluje s prizadetimi svojci

Ondina z družino

Ob izgubi dragega Riccarda zalujeta z Bruno, Paolom in Walterjem Ervin in Ingrid Zerjal z družino

Ob smrti dragega očeta izreka iskreno sozaje Paolu in Walterju ter svojcem

fantovska Boljunec

Mirno je zaspala

Mila Kravos vd. Ivančič

Pogreb bo jutri, 16. t. m., ob 10.15 iz vhoda pokopališca pri Sv. Ani.

Zalujoci sinova Miro s Claudio in Dani z Livio, nekakinje Sandra z Arcadiom, Neda z Adiom in Mariza z Albertom ter ostali sorodniki.

Pozdravljajo je vsi tovarisi Sv. Jakobca, ki jim je bila administratorica trideset let.

Prisrcno se zahvaljuje mo ortopedicni kliniki katarinske bolnice ter 6. medicinskemu oddelku bolnice Santorio za nudenje pomoc.

Trst, 15. julija 1993

Predragi teti Mili zadnji pozdrav

Neda, Adi in Erika

Ob izgubi drage mame Mile izrekata iskreno sozaje sinovima Mirotu in Daniju z družinama ter ostalim sorodnikom družini Sancin in Starec

OBČINA / DANES SEJA OBČINSKEGA SVETA

Zadnje formalnosti nato pa vsi domov

Župan Tuzzi še včeraj potrdil, da bo danes odstopil

MARKO MARINCIC

Podžupan Del Ben in župan Tuzzi se posvaja (foto Studio Reportage)

Včerajšnja "predzadnja" seja goriškega občinskega sveta je stekla kot po olju vse do ovire pri 17. točki (pa ne, da imajo prav vrazeverni?), ki se je glasila: Nacrt za preureditev občinskih uradov in storitev. Predstavniki opozicije so se takrat oglašali in napovedali, da ne nameravajo podpreti tega sklepa, ker na razliko od drugih presegajo tekoče upravljanje. Večina takrat sploh ni dosegala minimalnega števila za sklepčnost (manjkalo je 7 svetovalcev KD z nacelnikom skupine vred, 3 od PSI in nacelnik SSK). Se do bro da je bila ura 13 in je zato župan odločil, da je čas za kosilo. Občinski svet je itak sklican danes ob 9.30. Če bo večina tokrat imela dovolj svetovalcev, bodo odobrili še ta sklep, ce ne pa naj bi preureditev občinskega aparata počakala na boljše case. Župan naj bi danes vsekakor odstopil (to je včeraj spet potrdil), kompleksna kriza, ki se bo s tem odprla, pa naj bi privedla naravnost do jesenskih predcasnih volitev.

Včerajšnja seja so označevali številne odsotnosti (manjkala je približno tretjina svetoval-

cev) in vzdusje, kot da je treba pac opraviti se zadnje formalnosti pred dokoncnim slovesom. Tako je tudi bilo, saj so svetovalci večine in dela opozicije drugo za drugo odobrili vrsto točk ti. tekoče administracije, vse dokler se ni zapletlo pri omenjeni zahtevnejši točki: Pecorari (PRI), Fornasir (Per Gorizia) in Komel (DSL) so najavili, da pri tem vprašanju ni mozna nikarsna "tehnična" podpora večini. Ze v začetku seje pa so se za dosledno opozicijo opredelili Zeleni: Fiorelli je ugotovil, da je njegov predlog o izhodu iz sedanjih političnih

zapletov z oblikovanjem nekatere institucionalne in neustranske uprave naletel na gluha ušesa. Zaradi jasnosti vlog večine in opozicije bodo Zeleni odslej, kakorkoli naj se razvijejo stvari in kolikor naj se traja sedanja uprava, zato dosledno glasovali proti vsakemu sklepu.

Nekaj je sicer bilo zgocih vprašanj v zacetnem delu zasedanja. Marchi (KD) se je kot ze na prejšnji seji sprickal z županom, ces da skusa uprava brez potrebne siroke razprave in možnosti prilagoditve vsiliti nacrt za preureditev mestnega prometa. Tuzzi je

zavrnil kritike, Marchi pa je ostal pri svojem.

Zeleni Fiorelli je ze drugic postavil zgocje vprašanje, ki je se vedno brez odgovora: Ali je res, da je KZE sklenila z inz. Gelsierinom Graziatom, osumljenim glede podkupnin, pogodbo, ki nacrtovalcu dodeljuje dosmrtni monopol nad vzdrževalnimi deli v bolnišnici? Župan Tuzzi se je izmazal, da se caka na pisni odgovor KZE.

Komel (DSL) je opozoril na neuporabnost vseh kulturnih dvoran v mestu in na potrebo, da bi se občina aktivneje angazirala za reševanje birokratskih in drugih zapletov s tem v zvezi.

SLOVENCIM IN OBČINSKE VOLITVE

Skupno iskanje nove strategije

Plodno srečanje na pobudo SKGZ

MARKO MARINCIC

Letošnje upravne volitve so bile za slovensko narodnostno skupnost alarmni zvonec, ki ga ne gre preslišati. To se posebej velja za pokrajinske volitve na Goriškem, saj Slovenci tokrat prvič nismo izvolili nobenega svetovalca, ki bi bil glasnik zahtev in interesov organizirane prisotnosti naše narodnostne skupnosti. To vlogo bi namreč težko pripisali posameznikom v vrstah Severne lige, ki so slovenske narodnosti, a se doslej sploh niso opredelili kot nosilci interesov manjšine.

Izhajajoč iz teh ugotovitev je pokrajinski odbor SKGZ dal pobudo za razgovor med predstavniki raznih slovenskih političnih komponent za izmenjavo mnenj in ocen o volitvah

pa tudi o perspektivah glede zelo verjetnih predcasnih jesenskih občinskih volitev v Gorici. Slo je v bistvu za neformalno srečanje oz. forum, ki je omogočil zacetek skupnega razmišljanja o tem, kako naj se Slovenci prilagodimo novim političnim razmeram, ki so rezultat tako korenitih političnih sprememb v okviru italijanske družbe kakor tudi novih volilnih mehanizmov. Srečanje je bilo po soglasni oceni udeležencev potrebno, zanimivo in koristno, saj so najbrž prvič slovenski predstavniki različnih strank tudi mimo uradnih stališč posameznih skupin skupaj razmišljali o teh vprašanjih in skušali izslediti možnosti političnega nastopanja manjšine v novih pogojih.

Izhodišče za razgovor so bile nekatere ugotovitve, ki jih je ponudil v razpravo predsednik pokrajinskega odbora SKGZ Karlo Devetak. Nesporno je, da je dosedanji način političnega organiziranja in volilnega nastopanja Slovencev izšel poražen iz ne-

давних volitev, saj kljub relativnemu uspehu nekaterih strank in kandidatov nismo izvolili nikogar. Opazen je vse večji razkorak med slovenskimi volilci, ki tudi z glasovanjem poudarjajo svojo narodnostno pripadnost, in volilci (ti. "siva cona"), ki upoštevajo predvsem ali izključno vse državne trende in se torej opredeljujejo za Severno ligo ali druge grupacije. Nov večinski volilni sistem sili stranke v povezovanje in oblikovanje novih zavezništov, pri čemer tudi slovenska stranka oz. stranke, za katere večinoma glasujejo Slovenci, izgubljajo svojo dosedanjo vlogo.

Iz teh in drugih ugotovitev sledijo številna prečja vprašanja. Ključno je najbrž to, kako naj se Slovenci vključijo v široko politično agregacijo, izven katere bi bilo vsako politično nastopanje marginalno in neučinkovito. Tu se postavljata dve možnosti in sicer: združevanje na etnični osnovi in nato iskanje povezave s široko koalicijo ali pa delovanje v raznih političnih subjektih, ki naj bi se povezali v širšem političnem kartelu, podobno kot se je zgodilo na nedavnih pokrajinskih volitvah v Trstu, kjer so se vse slovenske politične komponente znasle na isti strani. Mimo različnih pogledov na dilemo okrog te osnovne opcije, glede katerih pa je bilo soocanje zelo konstruktivno, je na srečanju bila soglasna ugotovitev, da se je treba aktivno angazirati že v zacetni fazi formiranja novih političnih grupacij. Zato so udeleženci ocenili, da je bil ta prvi razgovor zanimiv in ploden, da pa mu bodo morala cimprej slediti nova srečanja za nadaljevanje komaj zacete razprave ob upoštevanju sprotnih novosti na političnem prizorišču.

NOVICE

Protest krajanov Zagraja pri predsednici Pokrajine

Predsednica pokrajinske uprave Monica Marcolini, odbornik za varstvo okolja Giorgio Grossi in svetovalec Sergio Pacor so se srečali s predstavnikom Odbora za kamnoloma "Cimitero" in "Cimitero Est" v Zagraju. Na teh mestih namreč Pokrajina predvideva nova odlagaliska za odpadne materiale. Prebivalci Zagraja so se povezali v odbor za zaščito svojega okolja, ker nočejo, da bi vode, ki so vedno prisotne v obeh jamah, onesnaževale reko Soco in vso okolico. Marcolinijeva je članom odbora dejala, da je šele pred kratkim postala predsednica Pokrajine in da zaradi tega se ne more dati odgovora, ker se mora prej pozanimati in poglobiti vse razsežnosti tega problema. Odbornik za varstvo okolja Grossi pa je dejal, da bodo upoštevali pripombe krajanov Zagraja, a tudi to, da mora goriška pokrajina sama poskrbeti za svoje odpadke in mora zato tudi preučiti umestnost zagrskega protesta.

SKP zahteva odpoklic italijanske vojske iz Somalije

Skupina aktivistov Stranke komunistične prenovne je z demonstracijo pred goriškimi ljudskim vrto zahtevala umik italijanske vojske iz Somalije. Delili so letake, v katerih so zahtevali naj se takoj prekine vojska akcija, ki da je izraz obnovljene napadalnosti italijanskega imperializma. Med drugim so opozarjali na dolgoletno portislovno italijansko politiko, ki je s podporo diktatorju Barreju privedla Somalijo do današnjih razmer, pa tudi na dejstvo, da se je za zahodne medije danes zglasil general Aidid vezbal v vojaški soli v Cesanu v Laciju.

Štipendije za otroke tajnikov gorskih skupnosti in konzorcijev

Do 30. septembra je zadnji rok za vložitve prošnje za dodelitev štipendij za učenje srednje in osnovne sole, do 10. oktobra pa za stipendiranje na univerzitetnem studiju. Štipendije so razpisane za otroke in za sirote tajnikov gorskih skupnosti ali konzorcijev. Prošnje za eno od 400 štipendij je treba poslati na Notranje ministristvo v Rim na posebnih tiskanih polah, ki so na voljo na prefekturi.

mauro larise
SEZONSKI POPUSTI
GORICA - KORZO ITALIA 197

ODLIČNJAKI / JAN BEDNARIK

Uspešen v študiju, šahu in poln drugih interesov

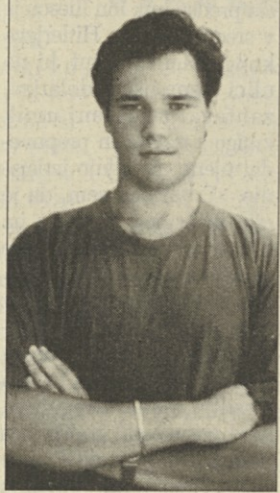
Na klasičnem liceju Trubar je vzljubil humanistične predmete in se bo zato najbrž posvetil študiju filozofije

JURI PALJK

Ko je Jan Bednarik prišel v naše uredništvo, je brez zadrege sedel zraven mize in se s svojimi sinjimi očmi vedno zazrl nekam cez, kot da mora premisliti, kaj bo na zastavljeno vprašanje odgovoril. Za njim je klasični licej, ki ga je opravil z odliko, na maturi pa je prejel oceno 60/60. Ko ga vprašam, kaj mu je bilo najljubše na liceju Primoza Trubarja, mi odvrne, da so ga najbolj zanimali humanistični predmeti, predvsem filozofija.

»Za te predmete sem tudi imel zelo dobre profesorje, posebno mi je bila v res se je lepo dalo delati. Na maturi pa smo prevajali Hipokrata. Za naprej ne vem se točno, kam bom sel, gotovo pa je, da se bom posvetil študiju filozofije, ki me najbolj zanima. Pomislil sem tudi na matematiko, ki mi je tudi vsek, cista matematika in ne aplikacije, a bom najverjetneje sel na filozofsko fakulteto v Trst, kjer je nekaj dobrih profesorjev, sicer pa se moram se dobro pozanimati, kako in kaj. Morda bom sel tudi kam drugam, ne vem se zagotovo.« je Jan razpredal svoje misli.

Janova mama je znana profesorica, oče je to nekoc tudi bil, a ima sedaj trdko z uvozom in izvozom, brat David je se majhen, saj mu je sele ali pa ze, kot se vzame, deset let. Tako mi pravi, ko ga vprašam, kaj pocne v prostem času in takrat se razvija: »Ja, sah igram, sah mi je velik

konjicek, morda ze vec kot to.«

Ker sem samo poznavalec saha, ga povprašam, kdo je najboljši v zamejštvu in takoj mi pove, da je to Egon Pertot iz Trsta, s katerim mu je ze enkrat uspelo remizirati.

»Doma imam v računalniku program "Chess base", ki je program za sah, tako večkrat studiram sahovske partije, otvoritve in tako naprej.« Potem poklepeta o slovenskih sahistih in tu di o Maurensigovi knjigi Varianta Lüneburg, o tem, kako se je slovenski veleposelstver Planinc umaknil s tega sveta v svet saha in Jan mi pove, da je po njegovem mnenju najboljši sedaj Kasparov, njemu pa, da je vsek Timman, ker je zelo duhovit in ima svežo igro. Iz preteklosti pa mu je najbolj všeč Bobby Fischer zaradi genialne in enostavne igre. »Lahko se zgodi, da bomo imeli v kratkem tri svetovne prvake, ker so nastali neki zapleti, sahovska zveza je

namreč izljucila Kasparova, Fisher pravi, da je to se vedno on, v kratkem pa bo najbrž spet Karpov prvak zveze. Mislim pa, da je škoda, da so Kasparova izključili, res škoda, «pravi Jan.

Ko ga vprašam, kaj najraje pocne v prostem casu, mi pove, da rad bere, predvsem Kundero in posebno Handkeja, katerega ni razumel, zakaj je tako napadel Slovenijo, pa ceprav mu da v nekaterih pogledih prav. Od pesnikov so mu vsek predvsem francoski simbolisti, za katere pravi: »Lepa družcina, a tudi nevarna.«

Klasično glasbo pozna, najbolj mu je všeč Mozart, Beethoven tudi, najraje pa posluša trdi rock in med njimi Guns and Roses, ne zanemara pa tudi Led Zepellinov in Pink Floydov. S prijatelji gredo večkrat v Novo Gorico v disko Odeon.

Letos je poslal na DO-SP spis, za katerega je bil prepričan, da je dober, in zato ker tam ni bil nagrajen, ga je enostavno prevedel v italijanscino in ga poslal na teknovanje na državnem nivoju v Firenze "Lettere d' amore e amicizia" in tam je za isti sestavek prejel nagrado. In se mi preserno pomeje cez mizo.

»Jeseni grem na državno prvenstvo v sahu, v Rimini, prvenstvo za sahiste izpod 22-ih let in se bom zato pripravil, prej pa grem seveda se na maturantski izlet v Slovenijo. Potem pa bo kaj kmalu ze tu univerza in moral bom izbrati, «zaključuje. Dobro izberi, Jan!

NACIONALIZEM / NERODNA POTEZA LEGE NAZIONALE

Goriški zidovi ne prenesejo potvarjanja etničnih razmer

Zahteva po preštevanju se je znašla na napačnem mestu

ni pa pomladila svoje miselnosti. Prva poteza novih prvakov goriškega nacionalizma je bilo razobešenje lepaka, v katerem »proti diskriminacijam, barbarskim etničnim čiščenjem a tudi proti absurdnim privilegijem« zahtevajo preštevanje. Naključje je hotelo, da sta se lepaka znašla le par metrov stran od osmrtnic, ki z nespomo slovenskimi prilimki odgovarjajo na zahtevo Lege. Naj pokojni počivajo v miru, pa tudi med živimi, naj se kdo pomiri. (foto Studio Reportage)

PLANINCIM / START POHODA

S Travnika na Triglav

Pogumno na pot kljub slabemu vremenu

Včeraj jutraj se je na Travniku zbrala skupina dvajsetih navdušenih in pogumnih slovenskih planincev iz obeh Goric in tudi od drugod in se odpravili proti Triglavu. Niso sedli v avtomobile, ampak so se na dolgo pot odpravili peš. Na vrh Triglava, simbola slovenskih gora, bi se po nacrtih morali povzpeti v soboto. Včeraj je skupino planincev ob precej slabem vremenu cakala stidreset kilometrov dolga pot preko Goriških Brd in 812 metrov visoke Korade v Srednje, kjer so pogumnezi prespali. Da-

nes bodo planinski navdušenci marsikateri proti Kobaridu, kjer si bodo ogledali muzej in se nato povzpeli na vrh Krna, kjer bodo prespali v Gomiškovem zavetišču pod vrhom najlepše primorske gore. Jutri bodo sli cez Bogatinsko sedlo in po Dolini triglavskih jezer do Zasavske koče na Prehodavcih, kjer bodo prespali. Naslednji dan bodo sli na Triglav in prespali v Staničevih koči, od koder se bodo v nedeljo spustili po Tominski poti v Vrata, nato pa domov z vlakom in avtomobusom.

POLEMKA / SOČASNE PRIREDITVE

Pomanjkanje koordinacije pri poletni kulturni sezoni

Goriška poletna kulturna sezona letos ni posebn bogata, kljub razmeroma skopi ponudbi pa se pojavljajo dvojniki, ki kažejo na popolno odsotnost vsakršne kooordinacije. Te dni je občinsko odborništvo za kulturo predstavilo poletno koncertno sezono, ki je takoj izzvala polemike, ker trije od napovedanih koncertov sovpadajo z dvema med glavnimi kulturnimi manifestacijami goriškega poletja: koncert 27. avgusta sovpadata s Svetovnim folklornim festivalom, dva koncerta, 4. in 10. septembra, pa z

Mednarodnim violiniskim natečajem Lipizer. Organizatorji folklornega festivala pri združenju Pro loco so takoj protestirali, včeraj se jim je pridružio tudi vodstvo združenja Lipizer in doberšen del občinskega sveta. Kar 18 občinskih svetovalcev je namreč podpisalo povelst, ki ga je svetovalec Ubaldo Agati naslovil zupavanu. Absurdno je, ugotavljajo, da se sočasno odvijajo sorodne prireditve, ki motijo ena drugo, ko pa se tako ene kakor druge finansirajo iz istih javnih sredstev.

KINO

GORICA
VITTORIA 20.00-22.00
»Proposta indecente«. R. Redford in D. Moore. Prevedan mladini pod 14. letom.
CORSO 18.00-20.00-22.00 »Qualcuno da amare«.
GRADEZ
CRISTALLO 20.00-22.30 »Casa Howard«. Rez. James Ivory, i. Emma Thompson.

PRIREDITVE

PD PODGORA vabi v soboto, 17. t.m., ob 21. uri na predstavitev kasete "Skrivnostno pismo", ki jo je posnel mešani pevski zbor Podgora. Predstavitev bo v zupnijski dvorani.

OBVESTILA

OBČINSKA UPRAVA IZ DOBERDOBA sporoča, da bodo njihovi uradi odprti izključno zaradi pojasnjevanja in navodil v zvezi z davkom ICI danes od 15. do 18. ure.
NA OBČINI SOVODNJE bodo sprejemali davčne prijave danes (zadnji dan!) od 10. do 12. in od 16. do 18. ure.
SLOVENSKO GOSPODARSKO ZDRUŽENJE GORICA sporoča podjetnikom, ki izdajajo davčna potrdila (ricevuta fiscale), da lahko uporabljajo stara potrdila do popolne izkoriščenosti zaloga. Informacije nudijo v uradih združenja od 8. do 13. ure ali na tel. 32844 - fax 536667.
GLASBENA MATICA obvešča, da sprejema potrditve vpisov svojih gojencev in vpisuje nove gojence za solsko leto 1993/94 do 30. julija, vsak dan razen sobote od 10. do 12. ure na sedežu v ulici della Croce 3.

DRUŠTVO PROSTVOLJNIH KRVODAJALCEV V SOVODNJAH priredi 18. julija izlet na Pla-

nino pri Jezeru. Prevoz z lastnimi sredstvi, hrana iz nahrbtnika, primerna obutev in oprema. Prijave in pojasnila pri tajnici (tel. 882043).

UPRAVA OBČINE SOVODNJE obvešča, da bo podjetje Mazzolini pobiralo železne in papirnate odpadke v soboto, 24. julija.

LEKARNE

DEZURNA LEKARNA V GORICI
OBČINSKA 2 pri Sv. Ani, Ul. Garzarolli 154, tel. 522032
DEZURNA LEKARNA V TRZICU
OBČINSKA 1, Ul. Terenziana 26, tel. 482787

POGREBI

Danes v Gorici: ob 12. uri Virgilio Massari iz mrtvasnice v kapelo bolnišnice Janeza od Boga in na glavno pokopališče.

ZAHVALA

Ob boleci izgubi našega dragega

Tristana (Tite) Pavšiča

se zahvalujemo vsem, ki so na katerikoli način pocastili njegov spomin.

Posebna zahvala zdravstvenemu direktorju in osebu goriske bolnišnice za pomoč, ki so nam jo izkazali.

Zena Zdenka, sinova Rodney in Aleksander ter sestri Toncka in Nelka.

Podgora, 15. julija 1993

NOVICE

Kitajci načrtujejo nove
jedrske elektrarne

HONG KONG - Kitajsko ministrstvo za vodo in elektriko je oblastem vzhodnokitajske province Jianxi odobrilo gradnjo jedrske elektrarne, ki naj bi delovala z močjo 3600 megavatov. Elektrarno s šestimi 600-megavattnimi generatorji, tretjo najmočnejšo jedrsko elektrarno na Kitajskem, bodo gradili na območju Pengze na zahodu province Jiangxi. Hongkongski časopisi, ki so objavili novice o gradnji elektrarne, zatrjujejo, da se bo stelo tovrstnih elektrarn se povečalo, saj Kitajska namerava zgraditi se tri tovrstne elektrarne. Na sliki jedrska elektrarna Daya Bay na jugu Kitajske, ki prebivalcem Hong Konga in okolice vliiva strah in nezaupanje, kljub zagotovilom kitajske vlade, da je varna. (STA, AP)

Podaljšanje mandata
misije ZN v Angoli

NEW YORK - Generalni sekretar ZN Butos Gali je v sredo VS predlagal podaljšanje mandata mirovni misiji ZN v Angoli za najmanj tri mesece. Tudi njegov poseben odposlanec v Angoli Alioune Blondin Beye bo nadaljeval vlogo posrednika med Unito in angolsko vlado, da bi krizo, ki je nastala ob zavrnitvi Uninitih rezultatov lanskih volitev, rešili na miren način. VS ZN pa že razpravlja o osnutku nove resolucije o Angoli, ki jo bodo najverjetneje sprejeli se ta teden in ki predvideva popolni embargo na uvoz orožja Uniti, če do 15. septembra ne sprejme mirovnega sporazuma. (Reuters)

Rdeči Kmeri ne mirujejo

PHNOM PENH - Predstavniki mirovnih sil ZN v Kambodži so v sredo sporočili, da so uporniki Rdeči Kmeri kljub prizadevanjem njihovega voditelja za konec državljanske vojne ponovno napadli. Tarca tokratnih napadov so bili pripadniki vietnamske manjšine blizu Boriboa v centralni provinci Kompong Chnang. Podrobnejših podatkov o napadu ni, ZN pa so zelo zaskrbljeni, saj bi to pomenilo konec vseh dosedanjih prizadevanj za vzpostavitev miru v državi. Rdeči Kmeri so od začetka sedemdesetih pobili že blizu milijon ljudi, največ Vietnamcev. Pred njihovi nasiljem pa je v sosednje države pobegnilo že več kot 20.000 ljudi. (Reuters)

Gruzijski separatisti
zavračajo ultimato

MOSKVA - Abhazijski separatisti so v sredo zavrnili ultimato gruzijskega obrambnega ministra Georgija Karkarashvilija, naj se nemudoma umaknejo s konfliktnega območja Shroma in Akhalshevi v Abhaziji ali pa se bodo morali sprijazniti s neprijetnimi posledicami. Karkarashvilij je od upornikov tudi zahteval, naj prenehajo obstreljevati gruzijsko prestolnico Sohum. Rуска tiskovna agencija Interfaks navaja tudi, da so abhazijski separatisti v odgovor na groznje v sredo ponovno napadli Sohum, predsednik abhazijskega parlamenta Sokrat Dzhindzholia pa je izjavil, da so gruzijske groznje vredne samo posmeha, saj njegovo ljudstvo agresorskim Gruzijcem ne bo vrnilo niti ene vasi v Abhaziji. (Reuters)

Grčija zahteva več pravic
za svojo manjšino v Albaniji

ATENE - Grški premier Konstantin Micothakis je v sredo od Tirane zahteval, da grški manjšini v Albaniji zagotovi enake pravice, kot jih sama zahteva za svojo manjšino na območju nekdanje Jugoslavije. Micothakis je od Albanskih oblasti tudi zahteval, naj verskim skupnostim vrnejo vse premoženje, ki ga je zasegel komunistični režim, pravoslavni cerkvi pa naj dovolijo opravljanje obredov v grškem jeziku. Grški premier je v sporočilu albanski vladi zapisal, da bi morale oblasti dovoliti tudi zasebene sole v grškem jeziku. (AFP, STA)

ZRJ / BLOKADA DONAVE

S čolnički
nad tankerje

V nedeljo srbske sankcije
proti »nekulturni«
Evropi

ZARKO RAJKOVIĆ / BEOGRAD

BEOGRAD - V nedeljo nobena tuja ladja ne bo mogla pluti po Donavi skozi jugoslovanske vode. Na izlivu Save v Donavo bo od zgodnjih jutranjih ur dežuralo kaksnih 500 colnov, pripravljenih, da v vsakem trenutku pregradijo Donavo in onemogočijo vsakršno nadaljnjo plovo. Prepoved plovbe se nanasa predvsem na avstrijske in nemške ladje. Razlaga: vse tuje ladje prihajajo iz sovražnih držav.

Pri tem ne gre za državni ukrep, ker to sploh ni mogoče. Jugoslovanskim oblastem je dovolj prepiranja s svetom za vsako ceno, blokada Donave pa se ji zagotovo ne izplačala. Zato je blokada Donave, verjeli ali ne, zelo spretno in premeteno zamisljena kot umetniška prireditev. Dobila je celo simbolično ime - Bela roza. Organizator prireditve je srbski književnik Radomir Smiljanic, eno najbolj uveljavljenih peres iz vrst Milosevičeve stranke. Za Republiko Smiljanic izjavlja: »Proti nekulturi in necivilizaciji zahodne Evrope se bomo borili s kulturo in civilizacijo, ki je značilna za Srbe. Evropa nam grozi, prepoveduje, prekinili so celo dobavo zdravil za otroke, omejuje plovo po Donavi, kot da je sa-

mo njihova reka, kakor da ne teče čez ozemlje Jugoslavije. Nase ladje so blokirane v Presevu, v jugoslovanskih vodah. Po Donavi zdaj plovejo nemški in avstrijski vlačilci in tankerji. Če ne morejo po Donavi pluti jugoslovanske ladje, zakaj naj bi dovolili plovo tudi nemskim in avstrijskim ladjam, prosim lepo? Ne bomo jim grozili z oboroženo rečno mornarico. Ravno nasprotno, celotno akcijo smo sprožili umetniški. Njihove ladje bomo obkolili s colni. Ponudili jim bomo pijaco, hrano in dokler bodo blokirani, jim bomo brali odlomke iz knjig o nasi književnosti in zgodovini. Torej, kot sem rekel, proti barbarstvu se bomo borili s kulturo.«

Smiljanic seveda zanika vsakršno povezavo blokade Donave z vladajočo stranko, ki ji sam pripada. Pravi, da je to njegova dolžnost, dolžnost književnika, ki stoji ob strani svojemu narodu. Na vprašanje, koliko casa bo ta (ne) kulturna blokada Donave trajala, je Smiljanic ob skrivnostnem nasmehu ponudil se skrivnosten odgovor: »Odvisno od tega, koliko oni, ki so nekulturni, lahko prenašajo nase kulturo, in mi, ki smo kulturni, njihovo nekulturo.«

RUSIJA

Kdo bo odločal

Po vsej Ruski federaciji premlevajo predlog nove ustave in ugotavljajo, da bo odločilna beseda regij, ki pa se hočejo osamosvajati

SOPHIE PONS / AFP

MOSKVA - Ustavna prihodnost velikanske ruske federacije je odslej v rokah posameznih republik, ki so zelo kritično razpoložene do novega predloga ustavnega zakona, s katerim naj bi nadomestili zakonska besedila iz sovjetskega in komunističnega obdobja. Predlog je zapleten poskus iskanja kompromisa med nasprotnimi si interesi izvršne in zakonodajne oblasti na eni strani ter odnosov zveznega centra do njegovih »delov«.

Osnutek, ki je nastal kot posledica razprav, ves mesec potekajočih v razmeroma ozkem krogu predstavnikov, med politiki, sindikati, gospodarstveniki, poslanci in predstavniki cerkve, ni sprejet soglasno: predstavniki Tatarstana, Baskirije in Jakutije ga niso podpisali, poleg njih pa tudi ne 59 drugih poslancev med 558 poslanci ustavne konference.

V začetku je rusko predsedstvo računalo s podporo različnih enot, ki sestavljajo Rusijo, s čimer naj bi se izognili avtomatični obstrukciji zakonodajnih oblasti, ki so se odločile, da bodo do konca branile svoja stališča. Vendar pa so obljube o decentralizaciji znova dale krila saj njo o suverenosti, ki je težko združljiva z »zdr-

zeno in nelocljivo«
drzavo.

Ustavni predlog precej protislovno določa vsemogočen center, vendar brez vertikalne podrejenosti »delov«, ki so »vsi enaki«
v svojem odnosu do Moskve, hkrati pa se delijo na »republike«
(ki so etnične celote) in »ozemlja«
(ki so administrativne celote), ki so jim dodeljene zelo različne pristojnosti.

Podrocji Sverdlovskaja in Vladivostoka sta se napovedali odločitev o tem, da želita postati »republike«
s pomočjo statuta, ki predvideva veliko proračunsko in gospodarsko samostojnost. V terek je republike Altajska, Tuvska in Kavkajska izrazile svoj namen, da se lotijo dejavnosti, ki naj bi »okrepile gospodarsko avtonomnost in lastništvo nad naravnimi bogastvi«.

Cilje enih in drugih zagotavljajo neskončne razprave, ki bodo potekale v 89 regionalnih parlamentih; rezultat bo neskončno stvelilo zahteve po vključitvi amandmajev ali - kar je se huje - zavrnitev predloženega besedila v celoti. Zdaj, ko so regije dale svojo zeleno luc, si bo moral ta predlog pridobiti se soglasje kongresa (razširjene skupščine), v katerem imajo konservativci večino. V terek je Sergej Sakraj, prvi predsednikov

Zalosten ruski pogled na neskončna polja, ki slabo rodijo

svetovalec, eden glavnih očetov ustavne reforme, v dolgem intervjuju za liberalni časopis Sevodnja odkrito priznal možnost takšnega izida. »Zvezni dogovor je torpediran,«
je izjavil. »Obstaja se ena možnost: če izberemo iz ustave tista poglavja, ki govorijo o državnih organih oblasti, pripravimo ustavni zakon za vmesno obdobje in razpišemo nove volitve, preden skusamo znova rešiti protislovja po civilizirani poti z glasovanjem.«

Na drugi strani triumfirajo vsi tisti konservativci, ki že več mesecev napovedujejo kaos v Rusiji in opozarjajo na razpad Sovjetske zveze na petnajst neodvisnih držav. »Sprejem te ustave lahko samo se poveča število beguncov,«
meni ruski podpredsednik, general Aleksander Ruckoj. Prizadevanje, »da bi sprejeli ustavo v enem samem naskoku, je samo spodbudilo separatistične težnje in izzvalo zelo nevarne procese: zdaj gre za dezintegracijo Rusije,«
poudarja

predsednik ruskega parlamenta Rusland Hasbulatov v konservativnem časopisu Sovjetskaja Rossija.

Med regionalnimi nasprotniki in parlamentarno obstrukcijo ima Kremelj na voljo samo se sklic ustavodajne skupščine, ki bi temeljila na ustavni konferenci. Tej možnosti se je predsednik Boris Jelcin zaenkrat odrekal, saj ni povsem v skladu s sedanji zakoni, ker si pač ne zeli utemeljiti mlade ruske demokracije na pravno vprasiljih temeljih.

BRAZILIJA

Ibersko-ameriški vrh

Tretje srečanje španskega kralja in portugalskega predsednika z voditelji držav, ki so bile nekoč španske ali portugalske kolonije

JEAN-FRANCOISLE MOUNIER/AFP

skega kluba«
ter njegovo organizacijo po modelu britanskega »Commonwealth«
ali francoske »Communauté«.

Danes vlada v skoraj celotni Srednji in Južni Ameriki mir, v katerem vsi razglasajo kot vrednoto parlamentarno demokracijo in svobodno trgovino. Zdaj si ta velikanska skupnost prizadeva s hitrimi koraki premostiti zaostanek iz minulega desetletja, za katerega menijo, da je za razvoj Latinske Amerike »izgubljen«, saj je zanj povsod značilna gospodarska stagnacija in naraščanje velikanskega zunanega dolga.

Brazilski minister za zunanje zadeve Celso Lafer je pred kratkim izjavil, da je III. ibersko-ameriški vrh prvi konkretni korak pri obnovi dialoga o razvoju, teme, ki jo je uvrstila med svoje prioritete tudi letosnja generalna skupščina ZN - prav na predlog Brazila.

Konec hladne vojne je, kot meni Celso Lafer, številne države preusmeril k iskanju »novih forumov«, na katerih bi lahko pojasnili svoja stališča in uveljavili svoje interese. Če Spanija in Portugalska pripadata ES, ce je Mehika vključena v Sporazum o se-

vernoameriški svobodni trgovini (Nafta), katerega podpisnici sta ZDA in Kanada, ce Argentina sodeluje s Paragvajem, Urugvajem in Brazilijo znotraj Mercosula, pa številne južnoameriške države s hitrim gospodarskim vzponom (kot v Cilu in Boliviji), kjer zdaj veljajo pravila svobodnega trgovanja, vsekako potrebujejo »nove mednarodne trge«, kjer bi se lahko uveljavile kot ekonomski subjekti, je prepričan Lafer.

V skladu s Svetovnim vrhom v Rio de Janeiru leta 1992 se bodo države udeleženke pogovarjale o »stabilnem«
razvoju,

se pravi takšnem, ki upošteva zahteve po čistem okolju in naravnem ravnovesju. Z več kot 30 milijoni prebivalcev, ki so pod pragom revščine, bo Brazilija, kot meni Celso Lafer, vztrajala pri upoštevanju socialne razsežnosti prihodnjega razvoja v Južni Ameriki.

Revno in slikovito mesto Salvador de Bahia (z 2,5 milijona prebivalci) je izrabilo tretji ibersko-ameriški vrh za obnovno svoje zgodovinske četrti in palač v kolonialnem slogu. Sveže preplešan je ta center znova odkril blešč 17. stoletja, ko je bilo to mesto prestolnica portugalskega kolonialnega cesarstva v Braziliji.

Spominska fotografija z lanskega srečanja Latinske Amerike, Španije in Portugalske

ROMUNIJA / VZPON FAŠIZMA

Ilescu proti
Hitlerju na ulicah

Knjigo Mein Kampf v Bukarešti prodajajo po osem dolarjev

BUKARESTA - Romunski predsednik Ion Ilescu je v sredo ob izidu Hitlerjeve knjige Mein Kampf, ki na ulici stane osem dolarjev, zahteval takojšen umik knjige s trzišča in prepovedal njeno nadaljnjo izdajanje. »Prepričan sem, da je izid in prihod te knjige na trzišče jasen dokaz, da gre za sirjenje fašistične propagande, ki je prepovedana z ustavo in z drugimi zakoni,«
piše predsednik Ilescu v pismu državnemu tožniku Vasiliju Manei Dragulinu, ki je posredoval kopijo tega pisma tudi agenciji France Press. Predsednik Ilescu je tudi presenečen nad odločitvijo državnega sodišča, da se sodni pregon proti izdajateljem te knjige ustavi in zahteva preiskavo ter ponovni sodni pregon odgovornih za izid tega dela. Ilescu je dr-

zavno tožilstvo opozoril tudi na obstoj več strank s fašističnimi težnjami. To so: Stranka nacionalne desnice, Stranka za domovino in Gibanje za Romunijo. Predsednik je od notranjega ministrstva in od urada za informiranje zahteval preiskavo, na podlagi katere bi lahko državno tožilstvo preverilo legalnost teh treh strank.

Na koncu pisma je romunski predsednik Ilescu napadel tudi časopise, češ da objavljajo deklaracije in članke s protizidovsko in nacionalistično-sovinistično vsebino. »Zahtevam, da preučite vse legalne možnosti za uvedbo sodnega postopka proti avtorjem takšnih besedil oziroma da se izhajanje časopisov podobne vsebine prepove,«
zaključuje svoje pismo predsednik Ilescu. (AFP)

BALKAN

Ladja-radio izplula iz Barija
brez dovoljenja za oddajanje

ZENEVA - Mednarodna unija za telekomunikacije (UIT) vztraja, da je oddajanje radia Svoboda govora, ki je deloval v Jadranskem morju, ilegalno. Jean Balfroid, načelnik oddelka za registracije pri UIT v Zenevi, je izjavil, da so pogovori med lastniki ladijskega radia in njegovo organizacijo vseeno možni. UIT bi prepoved oddajanja lahko umaknila, ce bi katera od držav ob Jadrano sprejela ladjo v svoje vode, tako da oddaje ne bi motile delovanja nacionalnega radia v ZRJ.

Balfroid trdi, da em-

bargo mednarodne skupnosti proti nekdanji Jugoslaviji za UIT ne velja, saj je ZRJ enakopravna članica organizacije. UIT, ki šteje 160 članic, ne upošteva političnih razmer v državah članicah. Ladji, ki je plula pod zastavo države Saint-Vincent, je ITU prepovedala oddajanje 18. junija na zahtevo vlade ZRJ.

Odločitev o ozivitvi oddajanja z ladje je v ponedeljek v Bariju objavilo francosko združenje Svoboda govora. Njegov projekt financira Evropska skupnost, podpira pa ga tudi Unesco. (AFP)

JAPONSKA / ZNASTVENIKI SO ZAPREPADENI

Vse več mrtvih in pogrešanih v sedanjem »čudnem« potresu

TOKIO - Medtem ko se daljša seznan mrtvih in pogrešanih (več kot 260) japonska s strahom ugotavlja, da je slo za nepredviden in nenormalen potres, ki je v noči na torek z orjaskimi valovi tsunami sejal smrt in razdejavanje vzdolž severno-japonske obale.

Do sedaj so ugotovili 102 mrtva in 163 pogrešanih, medtem ko je ranjenih kakih 130 ljudi. Na tisoce hiš in plovil je uničenih, samo na turističnem otoku Okusiri je

bilo 77 mrtvih in 150 pogrešanih. Več kot 28 tisoč domačinov je brez električne energije, vode in plina. Promet je prekinjen na 16 državnih cestah in na več sto krajevnih cestah. Skoda je tudi na železniških infrastrukturnih, tako da so na Hokaidu vlaki še vedno ustavljeni.

Včeraj si je premier Kišiji Mišizava ogledal razdejavanje na otoku Okusiri, njegovemu zgledu so sledili še drugi politični voditelji, ki se

skusajo prikupiti prebivalstvu pred skorajšnjimi političnimi volitvami.

Medtem pa je minila bojazen za usodo japonskih jedrskih elektrarn. JE Tamari, ki se nahaja le 90 kilometrov od epicentra potresa, in 200 kilometrov oddaljena JE Namegava »normalno obratujeta«.

Po škodi in številu žrtv je bil ponedeljkov tretji najhujši potres v povojni zgodovini Japonske. Najmočnejša sta bila leta 1948 v Fukuiju (3.769

mrtvih) in leta 1946 v Sikokuju (1.400 mrtvih). Kar pa preseneca seizmologe, je ugotovitev, da je do ponedeljkovega katastrofalnega potresa prišlo na območju srednje potresne dejavnosti in da ga niso napovedovali običajni opozorilni sunki. Po mnenju japonskih izvedencev so pod japonsko v teku ogromni premiki, ki vzbujajo sum, da se blizu »veliki potres«, ponedeljkov potres pa je po njihovem »nenormalen« in »čuden«, a potrjuje prepričanje, da se nekaj pripravljajo. Kijoo Mogi, načelnik urada za napovedi pri vsedravnih meteorološki službi, ki je zadolžena tudi za potrese in tsunami, je navajal, da je do potresa prišlo pod japonskim morjem, kjer se stikata evrazijska in severnoameriška plošca in kjer je bilo od leta 1940 samo šest potresov. Njegov urad je v dveh minutah lokaliziral epicenter potresa in po petih minutah so se sprožili alarm, a za otok Okusiri je bilo prepozno, saj je prvi 11-metrski val tsunami dosegel obalo s hitrostjo nad 500 kilometrov na uro že pet minut po potresu. Znanstveniki pa se vedno vso skrb posvečajo predvsem Tokijskemu zalivu, ker tu pričakujejo »veliki potres« nad osmo stopnjo po Rihterjevi jakostni lestvici.

Iz kupa ruševin rešujeta tisto malo, kar se še rešiti da. (Telefoto AP)

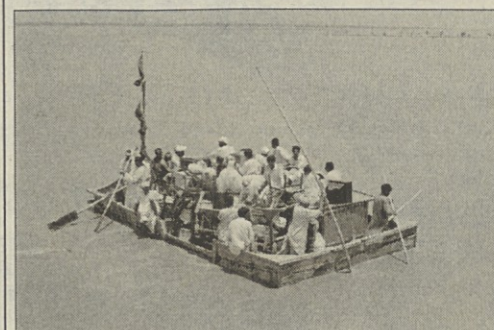
Skupina brezdomcev v zbirnem centru na otoku Okusiri. (Telefoto AP)

NOVICE

Potres je prizadel peloponeški Patras

ATENE - Potresni sunek 5, 4 stopinje po Rihterjevi jakostni stopnji je včeraj prizadel grško mesto Patras na Peloponezu, kakih 200 kilometrov zahodno od Aten. Po prvih vesteh je ranjenih dober ducat ljudi, prav tako ni hujše gnotne skode, ker je sunek poškodoval le dva ducata starih hiš. Hujše posledice je imela panika in izpad električne energije, saj so morali več ljudi sprejeti v bolnišnico zaradi soka in lažjih poškodb, ki so jih zadobili v paničnem begu. Epicenter potresa je bil v Patrajskem zalivu, seizmološke naprave pa so potresni sunek zaznale ob 15.32 po srednjeevropskem poletnem času.

Katastrofalno monsunsko deževje v Indiji in Pakistanu

NEW DELHI - Zaradi izrednega monsunskega deževja, ki že dober teden pesti severozahodno Indijo in Pakistan, je prišlo do katastrofalnih poplav. Po zadnjih vesteh so najbolj prizadete indijske zvezne države Pandžab, Džamu, Kasmir in Harjana, kjer je bilo več kot 200 mrtvih. Poplave so bile tudi v pakistanskem Pandžabu, od koder pa ni vesti o žrtvah. (Telefoto AP)

Lakota grozi Liberiji

MONROVIA - Kakih 50 tisoč ljudi bo v severnih pokrajinah Liberije umrlo zaradi lakote, če ne bodo takoj dobili pomoči. To so navedli predstavniki raznih humanitarnih organizacij, ki so obenem sporočili, da so poti zaradi tropskega deževja do tega območja neprevozne, tako da bi jih bilo treba čimprej popraviti.

Pretepli in oropali priseljenca iz Gane

BERLIN - V Strausbergu pri Berlinu sta dva Nemca pred železniško postajo najprej opsovala nekega begunca iz Gane, ker ni reagiral, sta ga pretepla in mu odvzela listino s 500 markami.

Č E Š K A

Cerkev zahteva vrnitev lastnine, vlada pa se upira

PRAGA - Idile med ceskim vodilnim razredom in katoliško cerkvijo, ki ju je v prejšnjih desetletjih povezoval skupni boj proti komunističnemu režimu, je konec. Najmočnejša politična sila na vladi, stranka ODS prvega ministra Vaclava Klause, nasprotuje zahtevi, da bi država vrnila vsa zemljišča in gozdove, ki jih je leta 1949 odvzela katoliški cerkvi. Sam Klaus je prejšnji teden sprožil odprto polemiko s cerkvenimi oblastmi, ko je ocenil kot neprimerno oddajo v živo o romanju v Velehrad in dejal, da katoliška cerkev igra vlogo, ki ni v skladu z njenim položajem v državi. »Mimili so dnevi, ko so se vsi čutili dolžne jo podpirati v največji meri kot najhujše prizadeto institucijo za časa starega režima.« Klaus je nato izjavo delno popravil, češ da je zel zel samo reči, da ni nujno,

da bi sredstva javnega obveščanja posvečala cerkvi nesorazmerno pozornost glede na število njenih vernikov na Češkem. Ta izjava je izzvala uradni odgovor cerkvenih oblasti, ki so v skofovski izjavi, ki jo je podpisal sam praški nadškof Miloslav Vlk, takoj podčrtale, da premier ceske vlade ni pristojen posegati niti v izbere cerkve niti v izbere ceske televizije.

Opazovalcem je bilo takoj jasno, da je Klausova izjava zelela predvsem pripraviti teren za skupščinsko razpravo o novem zakonu o vrnitvi cerkvene posesti, ki se bo začela v prihodnjih dneh. Po mnenju Miloslava Fiale, predstavnika za tisk ceske skofije, napoveduje Klausov nastop vladno

stališče glede vprašanja povračila. Temeljna točka spora je zahteva ceske cerkve, da spet pridobi vsa zemljišča, vse gozdove in vsa poslopja, ki jih je leta 1949 zasegel komunistični režim, razen seveda lastnin, katerim bi se cerkev prostovoljno odpovedala. Klausova stranka ter ODA, ki ji je na vladi ob strani, namesto tega predlagata, da bi cerkvi vrnila le poslopja in zemljišča namenjena bogoslužju, temu pa nasprotuje državni podpori v naslednjih petih do osmih letih. Junija 1990 so katoliški cerkvi in redom vrnilo 97 nepremičnin ter sklenili, da bodo dokončno rešitev kočljivega vprašanja kasneje uredili z zakonom, o katerem sedaj razpravljajo.

150 milijonov dolarjev), tako da je sam praški nadškof priznal, da bi cerkev potrebovala državno podporo za se pet do osem let, tudi v primeru, če bi ji vrnilo vsa lastnina. Tiskovni predstavnik Fiale je dejal, da hoče ceska cerkev sama odločiti, katerim posestim se bo odpovedala in v prid katerim organizacijam (med temi je tudi pravoslavna cerkev). Poleg tega zeli dobiti nazaj tudi lastnino, ki ni namenjena izključno bogoslužju, temveč bi ji omogočala finančno neodvisnost. Obenem se ne bi zelela odpovedati državnih podpori v naslednjih petih do osmih letih. Junija 1990 so katoliški cerkvi in redom vrnilo 97 nepremičnin ter sklenili, da bodo dokončno rešitev kočljivega vprašanja kasneje uredili z zakonom, o katerem sedaj razpravljajo.

RUSIJA / AVTOMOBILI POSTAJAJO BOLJ »EVROPSKI«

Latinica na registracijah bo kmalu izpodriniti cirilico

Oznake tujcev pa bodo ostale nespremenjene

ROBERTO SCARFONE, ANSA

MOSKVA - Prvic v zgodovini motorizacije bo latinica izpodrinila cirilico na registrskih tablicah ruskih vozil. S to reformo, ki bo stopila v veljavo prvega januarja prihodnjega leta, se bo Rusija približala mednarodnim zakonem, ne bo pa olajšala tesnobe, ki jo za volanom cutijo zahodnjaki, za katere je mogoče med tisočimi vozili ugotoviti, katere narodnosti so in s čim se po poklicu ukvarjajo. Najobčutljivejši trdijo, da tak sistem krši clovekovu intimnost ter da se cutijo »gole« v množici oblečenih ljudi, ki nanje gledajo z veliko radovednostjo.

Najbolj zaskrbljeni so novinarji. Kdor si je izmislil ta sistem identi-

fikacije, ki bo se dalje ostal nespremenjen, je njim namenil črno crko »K« na rumenem polju. Diplomati krojijo z belo crko »D« na skratnem polju, osebe letalskih družb ima »M«, medtem ko nam skromna oznaka »H« pove, da imamo pred seboj tujega voznika, ki je avtomobil najel. Prve tri številke za crko označujejo narodnost tujca. Na prvem mestu, številke ena, so Angleži, takoj za njimi sledijo Nemci, »002«. Kanadčani, »003«, pa so pred Američani, »004«. Nekateri trdijo, da je semiologija ruskih registrskih tablic nad vse strnejen povzetek cele raz-

prave o diplomatski zgodovini.

Z avtom z registracijo »K011« se brez dvoma pelje po mestu italijanski novinar. Nekateri pravijo, da sigle za zahodnjake zacetno niso imele vohunskih namenov, pač da je bil to samo zelo praktičen sistem klasifikacije. Crka »K« je zacetnica besede »Korespondent«, to pa se ni dovolj, da bi pomirilo novinarja, ki ima vedno (in brez pravega razloga) občutek, da kot mu nekdo sledi. Taka natančnost na račun tujcev, je v nasprotju s svobodnim prometnim obnašanjem domačinov. Ni težko zaslediti med drugimi av-

tomobila brez registrske tablice. Ljudska domisljija v teh primerih verjame, da se z avtomobilom pelje kak mafijec ali kak super vohun. To sta iz drugačnih razlogov dva silno nevarna poklica. Istega mnenja je tudi ubogi redar, ki takoj pogleda drugam, če s kotičkom očesa zagleda avtomobil brez oznake.

Z novimi registracijami bodo tudi uveljavili nova, »plastična« vozniska dovoljenja pisana v latinici, zaradi cesar bo najbrz propadla trgovina z vozniskimi dovoljenji, poleg tega pa bodo tudi redarji po Evropi srečnejši, saj so jim doslej namesto vozniskega dovoljenja ruski turisti lahko pokazali katerokoli izkaznico.

FELJTON

Nove države - stare pregrade (8)

Piše: Jure Senegačnik

Tudi vse novejšje knjige o teh državah se prodajajo po čisto zahodnih cenah. Lani sem bil v Vilniusu ogorčen, ker mi je prodajalka v knjigarni hotela za tri dolarje prodati knjigo, katere uradna cena je bila petina dolarja. Letos je bila ista knjiga v Rigi po pet ali tudi deset dolarjev. V turističnem kraju Nida v Litvi so celo na postji za razglednico hoteli od mene pol marke. Vsaj v tej ustanovi bi se pričakovali »državne« cene. Očitno jih uslužbenke lahko prikrojujejo po svoje. Vsi, ki imajo karkoli opravka s turizmom, prodajajo svoje usluge v markah ali dolarjih ali pa vsaj po povsem zahodnih

cenah v domaći valuti. Domaćini namrec lahko devize kupujejo v bankah. Nespostovanje domaće valute je prav odbijajoče.

Zahodnjaške cene, vzhodnjaške navade

Ce hoces iz Rige telefonirati domov, to na obicajni postji bolj težko opravis. Svetujejo ti posebno postjo »za trdno valuto«. Tam ti najprej pomolijo formular in te vprašajo, koliko minut bos uslužbenke lahko prikrojujejo po svoje. Vsi, ki imajo karkoli opravka s turizmom, prodajajo svoje usluge v markah ali dolarjih ali pa vsaj po povsem zahodnih

kratkem razgovoru, ki ga je soproga opravila s Slovenijo, pa je postna uradnica kar iz glave ocenila, da to znaša točno deset mark. Se dobro, da se nisva odlocila za dolarje.

Na estonski meji latvijska zagotovila ne veljajo več

Lani sem ravno iz teh razlogov ugotovil, da je bolje komunicirati po rusko, kot pa v zahodnih jezikih, ki jih večinoma ne razumejo. Redko naletis na koga, ki tega jezika noče govoriti. Vendar letos tudi rusčina ni več

pomagala. Cene so bile zahodne! Zagotovila latvijskih obmejnih organov o tem, da ena pribaltska viza zadostuje za vse tri države, so se nam naslednjega dne postavila na glavo. Ceprav tako piše tudi v edinih razpoložljivih turističnih vodcih, nas Estonci brez ponovnega plačila vize iz Latvije v Estonijo niso hoteli pustiti. Nič niso pomagala prepričevanja in sklicevanja na prejšnja zagotovila latvijskih obmejnih organov. Ze vplačana litovska viza za štirideset dolarjev jih ni čisto nič ganila. Ime Slovenija so mi spet pokazali na napacnem seznamu. Res pa je, da smo edino pri estonski vizi računali na plačilo, saj so ze lani

zahtevali deset dolarjev. Za člana skupine so tokrat zahtevali le pet dolarjev. Kljub temu, da je bil to pravi maćji kaselj proti ze vplaćanam štiridesetim dolarjem, smo se zelo dolgo prepričevali. Nerodno je, ker mala Slovenija nima nikjer nikakršnih predstavništev, ki bi se jih dalo poklicati. Uspeli smo sicer priklicati nekaj nadrejenih struktur, ki pa so po dolgem razgovoru z nami ugotovili, da moramo vseeno plaćati. Rezultat trmasti pogajanj je bil na koncu leta, da smo zamudili večerjo v Tartuju in se pozno ponoći pripeljali v estonsko prestolnico Tallinn.

Razmeroma dobre litovske ceste so pravo nasprotje ukrajinskih in beloruskih (Foto: Jure Senegačnik)

FILM / 75 LET INGMARJA BERGMANA

Psihoanalitik med režiserji

Moji najzgodnejši spomini so povezani s ponizanjem. V tistih casih je vzgoja temeljila na ponizanju. Vsa družba je bila zgrajena tako, da je vsak lahko koga ponizeval od zgoraj navzdol. Na primer, moral si se opravičevati, stari niko-li niso priznali, da nimajo prav. Vedno so bili otroci tisti, ki so grešili, najprej proti bogu pa tudi proti staršem. Vedno si se moral opravičevati.

Ingmar Bergman

STOCKHOLM - Ingmar Bergman, svedski filmski in gledališki ustvarjalec, avtor klasičnih filmov sedme umetnosti («Sedmi pecat», «Divje jagode», «Fanny in Alexander» ...) eden tistih, ki so se najbolj uspešno spopadli s temo nekomunikativnosti, je včeraj, 14. julija slavil svojo 75-letnico.

Ta filmski ustvarjalec je globoko zaznamoval filmsko umetnost, podobno kot Jean Renoir (Francija), John Ford (ZDA), Federico Fellini (Italija), Akiro Kurosawa (Japonska), Sergej Eisenstein (Sovjetska zveza) in Fritz Lang (Nemčija)...

Malokatero obletnico bo na Svedskem praznoval kar več medijev. Dnevni časopisi kar tekmujejo pri objavi različnih člankov o njegovem življenju in delu, revije s področja radia in televizije objavljajo njegovo sliko na

prvih straneh in na dan njegove obletnice je prvi televizijski program predvajal kar dva njegova filma. Bergman, ki ga njegovi sonarodnjaki imenujejo »vrag«, je v pol stoletja posnel približno 40 filmov in zreziral okrog sto gledaliških uprizoritev. Rodil se je 14. julija 1918 v Uppsali v družini svedskega pastora anglikanske cerkve. Precej epizod iz svoje mladosti je prikazal v filmu »Fanny in Alexander« (1983), za katerega je prejel Oskara in se tako poslovil od filma. Ingmar Bergman v celoti pripada svedski kinematografiji: tam je leta 1944 debitiral kot scenarist pri Alf Sjöbergovemu filmu »Mucenje« in se naslednje leto samostojno lotil »Križe«. Torsten Rydhe, nekdanji administrativni direktor Dramskega gledališča iz Stockholma, ga opisuje kot »genija, ki pa je predvsem veli-

kanski garač«. Otroštvo, ki ga je preživel v puritanskem ozračju, je zagotovo v jedru vse te dinamike in njegove delavnosti. Mladega Bergmana je zelo zgodaj zaznamovala podoba Boga, skupaj s problemom zla. A že v »Zaporu« (1948) je izjavil: »Pekel so ustvarili ljudje, zato se nahaja na Zemlji«. Pocačkati je bilo treba samo se »Obhajance« (1962), da bi razumeli, da Bergman pravzaprav ne verjame v Boga.

Drugo gibalno tega ustvarjalca pa je nedvomno erotika, kot je pokazal film, s katerim je postal znan v mednarodnih krogih: »Poletje z Moniko« (1952).

Film je povzročil skandal zaradi golih prsi mlade svedske igralkice Harriet Andersson. Ta, na Svedskem zelo razvpiti film, pa je ugodno ocenila francoska kritika. Filmskega Bergmana je nemogoče omenjati brez njegovega kamermana Svena Nyqvista, tega specialista »svetlo-temnih« prelivov bergmanovske kinematografije, niti ne brez igrancev, ki so se razvili skupaj z njim.

Tesnoba pred modernim svetom, strah pred človeškim stikom, samota: se enkrat je temu svedskemu cineastu uspelo osupniti kritike s »Tisino« (1963), filmom, ki prikazuje zensko

med masturbacijo.

Bergman je bil petkrat poročen, iz prvih starih zakonov pa ima sedem otrok. Prav tako ima iz zakona z Liv Ullmann hčerko.

Ta filmski ustvarjalec je dokazal, da je globok analitik sodobne družine v »Prizorih iz zakonskega življenja« (1973). A Bergman je znal tudi spraviti v smeh, saj so »Divje jagode« (1957) in »Nasmehe poletne noči« (1955), vsekakor filma, ki ponujata človeško toplino in humor. Bergman se je proslavil tudi v dramskem in opernem gledališču, znana je njegova »Carobna pisčala« (1975). (AFP)

Filmografija

1946: Kriza (Kris), Dezuje na najino ljubezen (Det regnar på var karlek)
 1947: Ladja za Indijo (Skepp till Indialand)
 1948: Glasba v temi (Musik i mörker), Pristanisko mesto (Hamnstad)
 1949: Zapor (Fangelse), Zeja (Torst)
 1950: K radosti (Till glädje), To se tu ne more zgoditi (Sant hander inte har)
 1951: Poletna medigra (Sommarlek)
 1952: Zenske cakajo (Kvinnors vantan)
 1953: Poletje z Moniko (Sommaren med Monika), Noč glumačev (Gycklarnas afton)
 1954: Pouk o ljubezni (En lektion i kärlek)
 1955: Zenske sanje (Kvinnors drömmar), Nasmehe poletne noči (Sommarnattens leende)
 1956/57: Sedmi pecat (Det sjunde inseglet), Divje jagode (Smultronstället)
 1958: Na pragu življenja (Nara livet), Obraz (Ansiktet)
 1959/60: Deviski vrelce (Jungfrukällan), Hudicevo oko (Djävulens öga)
 1961: Onstran ogledala (Sasom i en spegel)
 1962/63: Zimska svetloba ali Obhajanci (Nattvardsgästerna), Molk (Tystnaden)
 1964: Ah, vse te zenske (För att inte tala om alla dessa kvinnor)
 1966: Persona
 1967: Daniel (epizoda v omnibusu vec avtorjev), Vzpodoba (Stimulans)
 1968: Cas volkov (Vargtimmen), Sramota (Skammen)
 1969: Ritual (Riten) - tv film, predvajan tudi v kinematografiji, Strast (En passion), Faro (dokumentarni film o otoku, na katerem je smel Strast)
 1971: Dotik (The Touch)
 1973: Kriki in sepetanja (Viskingar och rop), Prizori iz družinskega življenja (Scener ur ett aktenskap) - tv serija
 1975: Carobna pisčala (Trollflöjten)
 1976: Z obrazom proti obrazu (Ansikte mot ansikte)
 1977: Kacje jajce (Das Schlangenei)
 1978: Jesenska sonata (Herbstsonat)
 1979: Faro - dokument 1979
 1980: Iz življenja marionet (Aus dem Leben der Marionetten)
 1982/83: Fanny in Alexander (Fanny och Alexander) - ob filmski posnel tudi 100 minut daljšo tv verzijo, Po vaji (Efter repetitionen) - tv film
 1985: Karinlin obraz (Karinns ansikte) - kratkometražni, Dokumenti o Fanny in Alexander (Dokument Fanny och Alexander) (V.R.)

Bergman in igralci

Ingmar Bergman je znan po svojem izrednem odnosu s sodelavci in igralci, ki presega zgolj profesionalnega in se razteza tudi na osebne stike in prijateljstva. Zato je Bergman, ki je ustvarjal (s Fanny in Alexander je namreč leta 1983 prenehal snemati celovečerne filme) večkrat zelo hermetične, intimistične, vedno pa psihodramatične filme, v katerih je preko izrazito osebnega odnosa skušal izklopiti najboljše izraze človeške duše in odnosov med ljudmi, z nekaterimi sodelavci bil zvezan tudi več desetletij. Med njimi so ob kamermanu Svenu Nykvistu, ki je sodeloval v vseh Bergmanovih filmih od leta 1960 naprej, vsekakor bili najbolj pomembni igralci.

Bergman je v nekem intervjuju dejal: »Pred sabo imam vedno scenarij (op. a.: napisal je scenarije

za skoraj vse svoje filme), svojo namero in igralci: boj poteka med temi tremi elementi. Boj je navdušujoč: pogosto filmu vdahnemo nujno živost. Igralca je vedno vključeval v ustvarjalni proces pri oblikovanju filma, rezultat katerega je bil včasih popolnoma drugačen, kot si ga je zamislil na začetku. Tako je npr. Bibi Andersson skoraj popolnoma spremenila njegov koncept Dotika zaradi sprememb, ki jih je vnesel zaradi njenega razumevanja lika.

»Svoje igrance dobro poznam. Tesno smo povezani med seboj. Vem, koliko vlog vsak od njih nosi v sebi. Včasih oblikujem lik, ki ga igralec lahko odigra, pa za to se ni imel priložnosti; včasih se tega niti sam ne zaveda.« Bergman ne samo da je igralcu dovolil, da se je tvorno vključil v

oblikovanje filma, temveč je tudi like oblikoval glede na njihove izrazne zmožnosti. »Čudežno je živeti obkrožen s tolikimi stvilom igralcev, s tolikimi stvilom se nenapisanih vlog. Igralci vam neprestano dajejo snov za pisanje: s svojimi obraz, gibi, govorom.«

Bibi Andersson, Harriet Andersson, Ingrid Thulin in Liv Ullmann, Max von Sydow, Erland Josephson, Gunnell Lindblom in Gunnar Björnstrand so imena, neločljivo povezana in zaznamovana z Bergmanovo filmsko ustvarjalnostjo. Vsak od njih je sodeloval v najmanj devetih njegovih filmih, večkrat tudi skupaj. Vsak je vnesel nekaj svojega v univerzum Bergmanovega filmskega sveta.

Vesna Rojko

IZ TUJINE

Umrli trobentar Bauza

NEW YORK - Trobentar Mario Bauza, ki je bil tudi vodja več sestavov jazz glasbe in afro-kubanske glasbe, je umrl v nedeljo na svojem domu v New Yorku, star 82 let, so sporočili člani družine. Kot je povedala njegova žena, je že več let bolehal za rakom.

Mario Bauza je pomagal Elly Fitzgerald in Dizzyju Gillespiju ob njunih začetkih. Rodil se je v Havani na Kubi leta 1911, jazz pa je odkril v New Yorku leta 1926. Že 1930 je postal trobentar v Bing bandu Chicka Webba. On je bil ta, ki mu je predstavil Ello Fitzgerald. Leta 1933 se je pridružil velikemu orkestru Caba Callowaya in pripeljal Dizzyja Gillespija. Leta 1940 se je s svakom Francisom Gutierezom ustanovil svoj prvi orkester, ki je dolga leta uspešno nastopal v klubu Palladium na Manhattanu (sedaj je že zaprt), kjer so številni Američani spoznavali nove ritme, kot so cha-cha-cha, rumba in mamba. Mario Bauza ni nikoli uradno zaključil svoje kariere in je svojo zdajno ploščo z afro-kubansko glasbo posnel leta 1991. (AFP)

Euroimages podprl 15 filmov in dokumentarec

LJUBLJANA - Upravni svet Euroimagesa se je na nedavni 8. seji v Dublinu odločil, da bo sodeloval pri produkciji 15 evropskih igranih filmov in enega igranega dokumentarca. To je sporočil informacijski urad Svet Evrope.

Euroimages je panevropski sklad za podporo produkcije in distribucije evropskih igranih filmov in dokumentarcev, ki ga je leta 1988 ustanovil Svet Evrope. Članice Euroimagesa so: Avstrija, Belgija, Bolgarija, Ciper, Danska, Finska, Francija, Nemčija, Grčija, Madžarska, Islandija, Irska, Italija, Luksemburg, Nizozemska, Norveška, Poljska, Portugalska, Španija, Švedska, Poljska, Turčija in Velika Britanija. Euroimages je sodeloval že pri produkciji 205 evropskih igranih filmov in dokumentarcev. (STA)

Umrli producent Rolfe

LOS ANGELES - V soboto je pri 69 letih zaradi srce kapi umrl ameriški producent Sam Rolfe, znan zlasti po televizijski seriji Posebna agenta. Pri tej seriji je bil tudi scenarist. Televizijska družba NBC jo je predvajala v letih od 1964/1968, odkupile pa so jo številne tuje televizije. Protagonista sta bila dva vohuna, ki sta ju igrala Robert Vaughn in plavalasi David McCallum. Za to serijo je bil nominiran za nagrado Emmy, ki jo podeljujejo najboljšim stvaritvam ameriške televizije. Kot scenarist in producent je bil nominiran tudi za oskarja za film Gola ostroga, vesterem, ki ga je leta 1953 režiral Antony Mann, v glavni vlogi pa je igral James Stewart. Ena izmed njegovih zadnjih stvaritev je bila televizijska mini-nadaljevanka o iranskih doživljajih teksaskega milijarderja Rossa Perota, prirejena po romanu Kena Folleta na Orlovih krilih. Veliko prej, predno je kandidiral za predsednika ZDA, je Ross Perrot dejansko izvedel paravojaško operacijo, vredno klasičnega televizijskega filma, da bi osvobodil skupino svojih delavcev, ki so bili zajeti v Iranu. (AFP)

DACIA MARAINI, AVTORICA BAGHERIE

Z besedo nad nasilje

BREDA PAHOR

KOPER - »Usoda vsake knjige je povsem nepredvidljiva, in prav je tako«. Dacia Maraini, trenutno med najbolj priznanimi in priljubljenimi italijanskimi pisici, avtorica uspešnice Bagherie - doslej so prodali 230 tisoč izvodov, kar je glede na položaj na italijanskem knjižnem trzišču izreden uspeh - ne pozna in noče iskati posebnih razlogov za tolikšen prodajni uspeh svojih spisov. V knjigi Bagherie (to je kraj na Siciliji, od koder so plemiški predniki njene matere in kjer je preživela nekaj mladostnih let) Dacia Maraini prvič govori o sebi in svoji družini (njen oče Fosco je znan orientalist in etnolog) in bežno tudi o koncentracijskem taborišču na Japonskem, kjer je bila med drugo svetovno vojno zaprta s celo družino. Predstavljanje Bagherie in »njene« Sicilije je Dacio Maraini prejšnjo soboto privedlo tudi v Koper, kamor sta jo povabila knjižnica S. Vilhar in krajevna skupnost italijanske narodnosti, medtem ko je bil pokrovitelj večera, na katerem so zbirali prispevke za otroke in zenske žrtve vojne v Bosni, italijanski generalni konzul v Kopru Luigi Solari. Vsekakor pa Dacia Maraini, ki že leta piše o družbenih vprašanjih in predvsem o vlogi zensk, v prijetnem okolju dvorišča Pokrajinskega muzeja v Kopru ni govorila samo o svojem literarnem delu ali o književnosti, temveč tudi o številnih perečih problemih casa, ki bi ga lahko poi-

menovali z naslovom njenega prvega pomembnejšega romana L'età del malessere - Cas »slabostanja«.

Slovenski bralci in gledalci lahko Dacio Maraini, avtorico, ki je doslej izdala 24 knjig - 9 romanov, 5 dramskih del, 5 pesniških zbirk, 5 esejistčno-casnikarskih knjig - poznajo le po dveh besedilih: po romanu Spomini malopridnice (Memorie di una ladra, '74), ki jo je E. Umek prevedla le leto po izvirniku in po dramski Zenski na podeželju (Due donne in provincia), ki jo je Stalno slovensko gledališče iz Trsta uprizorilo leta 1980. Tudi Italijani so Dacio Maraini, ki se vsa leta ukvarja tudi s filmom, televizijo, gledališko režijo, učenjem kreativnega pisanja in novinarstvom in je s svojo kulturno avtoriteto kritično-propulzivni opornik italijanskega feminističnega gibanja, »odkrili« in začeli ceniti sele pred kratkim.

Kritika ji je bila sicer naklonjena že od vsega začetka: k prvemu romanu La vacanza (Počitnice, 1962) je predgovor napisal Alberto Moravia, ki je bil nato več let njen življenjski partner, prvo priznanje pa je prejela leta '63 za roman L'età del malessere (Cas »slabostanja«). Dve leti kasneje je izdala svojo prvo pesniško zbirko Crudeltà all'aria aperta (Krutosti na odprtem), v naslednjih letih pa je napisala tudi vrsto drznih, ostro protestnih in družbeno kritičnih odskih del, v katerih je

med drugim tudi ocenjevala družbeni položaj zensk. Po nekaterih romanih, ki jo je širsi krog bralcev sprejel z velikim odobravanjem, pa je leta 1990 izšel odlični roman La lunga vita di Marianna Ucrìa (Dolgo življenje Marianne Ucrìa), ki ji je prinesel tudi vrsto pohval in priznanj kritike, med temi prestižno nagrado Premio Campiello '90. Med pisanjem novega romana pa je po naročilu začela pisati krajšo povest, ki pa ji je »skoraj nevede in nehot« - tako je dejala tudi v Kopru - prerasla v daljšo avtobiografsko pripoved: nastala je nova uspešnica Bagherie, ki se je uvrstila na drugo mesto letošnje literarne nagrade Strega.

Dacio Maraini kot »neutrudljivo raziskovalko socialnih in zenskih tematik« je v Kopru predstavila Isabella Flego, medtem ko je njeno ustvarjalnost osvetlil Miran Kosuta (po njem smo povzeli bistvene podatke). V imenu Društva slovenskih pisateljev se ji je tudi zahvalil, »da pridaja svoj glas zboru evropskih kulturnikov, intelektualcev, pisateljev in prevajalcev, ki zastavljajo dušo in pero za trajen mir na ozemlju nekdanje Jugoslavije«. Ob njenih besedah pa predvsem njena številna literarna dela pričajo o tem, da se Dacia Maraini drži pravila, ki književnosti nalaga dolžnost, da obsodi in razgali nasilje z miroljubnim orodjem besede, zato da bi se »ta nas nori, brezumni čas prevesil v mirnega, modrega in humanega«.

LAVREATI LJUBLJANSKIH BIENALOV(8)

Velika premija 1969: Janez Bernik

Po »eksploziji mladih«, kot so nekateri označili sedmi grafični bienale, je z osmim bienalom sledila se eksplozija sitotiska. Odziv na natečaj za osmi bienale je bil tako velik, da je moral organizator izločiti vrsto listov, ki so sicer ustrezali kriterijem razstave. Postalo je očitno, da je grafika dosegla izredno visoko tehnično kvaliteto izvedbe in začela tekmovali s slikarstvom - to se je kazalo zlasti v izstavljenju k tehnični perfekciji grafičnega lista. Tehnika sitotiska, ki je postala popularna pri umetnikih pop-arta in je zaradi svojih vizualnih učinkov enako dobro ustrezala tudi umetnikom drugih smeri, ki so se pojavili v šestdesetih letih (optični strukturalizem, nova abstrakcija, minimalizem), je postala tehnična tehnik. Novi tehnični dosežki so omogočili, da je postala grafika cedalje bolj podrejena strojni tehnologiji, omogočali pa so tudi vse večje malodane omejeno število oddisov. Ta situacija je privedla do dileme o tem, kaj je in kaj ni original in do ločevanja grafike na umetniško in uporabno grafiko. Osmi mednarodni grafični bienale je prinesel tudi, nekoliko pozno, veliko premijo Janezu Berniku.

Janez Bernik, leta 1933 v Guncjljah pri

Ljubljani, rojen umetnik, je tisti, ki je v slovensko grafiko prinesel radikalno nove poglede. Njegova grafika je izrazito avtonomna, je pravzaprav likovni predmet, ki govori iz sebe in o sebi. Njegova produkcija, tako grafična kot slikarska, je obsežna in prepletana. Umetnikov razvoj poteka v notranje zaokroženih ciklih, ki so vsakice odraz umetnikove notranje preokupacije in so prilagojeni možnostim grafičnega medija.

Vse do leta 1972 je Bernik silovit eksperimentator v tehnikah jed-

kanice in akvatinte. Cikla »Magma« in »Skldi zemlje« (1958-60) označuje teznja po podajanju strukture in teksture, za cikel »Zapisi« (1962-1966) so značilni grafični. Novi figuralki se je v letih 1968-70 približal z obdobjem »predmetov«. Serija sitotiskov, ki jih je izdal leta 1972, pomeni prelom v njegovem grafičnem ustvarjanju. Z njimi je zaznamoval sedemdeseta leta in tako potegnil vzporednico s svojimi teznjami v slikarstvu - v smeri absolutnega slikarstva in novega razumevanja barve.

Osemdeseta leta so ga ponovno vrnila k jedkanici in akvatinti s kulminacijo v njegovem »kristoloskem« ciklu. Od šestdesetih let pa do danes se je Bernik uveljavil kot vrhunski ustvarjalec v slovenskem in mednarodnem prostoru - o tem pričajo se številne druge mednarodne nagrade - tako da danes lahko z gotovostjo rečemo, da je docela avtonomen umetnik, občutljiv za duha časa in prostora.

Breda Skrjanec

Janez Bernik: 970 - 89, jedkanica

MENJALNIŠKI TEČAJI

Table of exchange rates for various currencies (Nemška marka, Avstrijski šiling, Italijanska lira) as of July 14, 1993. Includes columns for bank names and bid/ask rates.

BANKA SLOVENIJE

Table of exchange rates for various currencies (Avstralija, Avstrija, Belgija, Kanada, Danska, Finska, Francija, Nemčija, Grčija, Irska, Italija, Rep. Hrvaška, Japonska, Nizozemska, Norveška, Portugalska, Švedska, Švica, Velika Britanija, ZDA, Evropska Skupnost, Španija) as of July 14, 1993.

MEDPODJETNIŠKI TRG

Table of inter-company exchange rates for various currencies (Avstrija, Francija, Nemčija, Italija, V. Britanija, ZDA) as of July 15, 1993.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 15. JULIJA 1993

Table showing subscription rates and nominal values for two-year bonds of Banka Slovenije as of July 15, 1993.

MENJALNI TEČAJ ZA HRD

Table of gold exchange rates for various currencies (Ameriški dolar, Nemška marka, Francoski frank, Holandski gulden, Belgijski frank, Funt sterling, Irski sterling, Danska krona, Grška dramma, Kanadski dolar, Japonski jen, Švicarski frank, Avstrijski šiling, Norveška krona, Švedska krona, Portugalski escudo, Španska peseta, Japonski jen, Slovenski tolar, Hrvaški dinar) as of July 14, 1993.

ZVEZA BANK CELOVEC

Table of exchange rates for various currencies (Ameriški dolar, Kanadski dolar, Funt sterling, Švicarski frank, Belgijski frank, Francoski frank, Holandski gulden, Nemška marka, Italijanska lira, Danska krona, Norveška krona, Švedska krona, Finska marka, Portugalski escudo, Španska peseta, Japonski jen, Slovenski tolar, Hrvaški dinar) as of July 14, 1993.

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Table of exchange rates for various currencies (Ameriški dolar, Nemška marka, Francoski frank, Holandski gulden, Belgijski frank, Funt sterling, Irski sterling, Danska krona, Grška dramma, Kanadski dolar, Japonski jen, Švicarski frank, Avstrijski šiling, Norveška krona, Švedska krona, Portugalski escudo, Španska peseta, Avstralski dolar, Madžarski forint, Slovenski tolar, Hrvaški dinar) as of July 14, 1993.

KMEČKA BANKA - GORICA

Table of exchange rates for various currencies (Ameriški dolar, Nemška marka, Francoski frank, Holandski gulden, Belgijski frank, Funt sterling, Irski sterling, Danska krona, Grška dramma, Kanadski dolar, Švicarski frank, Avstrijski šiling, Slovenski tolar) as of July 14, 1993.

Tečajna lista za odkup in prodajo deviz podjetij

Table of exchange rates for currency redemption and sale for companies as of July 15, 1993.

MILANSKI DEVIZNI TRG

Table of Milan exchange rates for various currencies (Ameriški dolar, ECU, Nemška marka, Francoski frank, Funt sterling, Holandski gulden, Belgijski frank, Španska peseta, Danska krona, Irski funt, Grška dramma, Portugalski escudo, Kanadski dolar, Japonski jen, Švicarski frank, Avstrijski šiling, Norveška krona, Švedska krona, Finska marka, Avstralski dolar) as of July 14, 1993.

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG

Table of Frankfurt exchange rates for various currencies (Ameriški dolar, Francoski frank, Nizozemski gulden, Belgijski frank, Španska peseta, Danska krona, Kanadski dolar, Japonski jen, Švicarski frank, Avstrijski šiling, Italijanska lira, Švedska krona) as of July 14, 1993.

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

Table of exchange rates for the Slovenian tolar in foreign countries (Avstrija, Avstrija, Avstrija, Avstrija, Avstrija, Italija, Italija) as of July 14, 1993.

NARODNA BANKA HRVAŠKE

Table of exchange rates for various currencies (Avstrija, Kanada, Francija, Nemčija, Italija, Japonska, Švica, Velika Britanija, Slovenija, ZDA) as of July 15, 1993.

DEVIZNI TRG BEOGRAD

Table of exchange rates for various currencies (Avstrija, Francija, Nemčija, Italija, Švica, ZDA, V. Britanija) as of July 14, 1993.

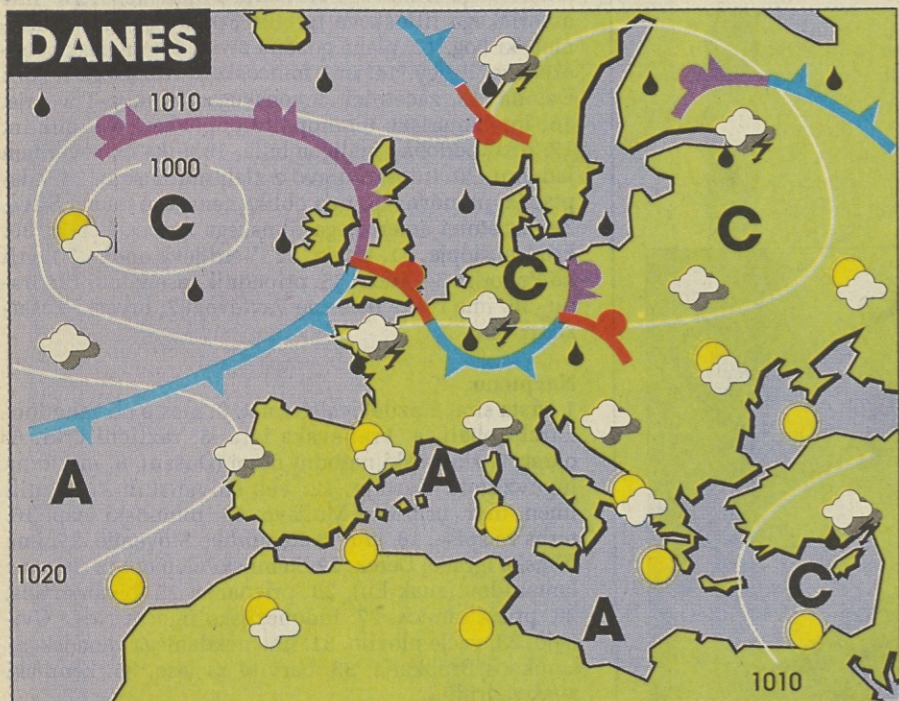
NARODNA BANKA MAKEDONIJE

Table of exchange rates for various currencies (Avstrija, Kanada, Francija, Nemčija, Italija, Švica, R. Hrvaška, Jugoslavija, R. Slovenija, ZDA) as of July 14, 1993.

MENJALNICA HIDA Pokrita tržnica Ljubljana MENJAMO TUDI LIRE, DOLARJE, FRANKE, KRONE, FUNTE IN GULDNE VEDNO NA ZALOGI TUDI HRVAŠKI DINARJI Delovni čas: 7.00 do 19.00 Tel.: 061/126-111, 127-273

EVROPA / V SREDIOZEMLJU SONČNO

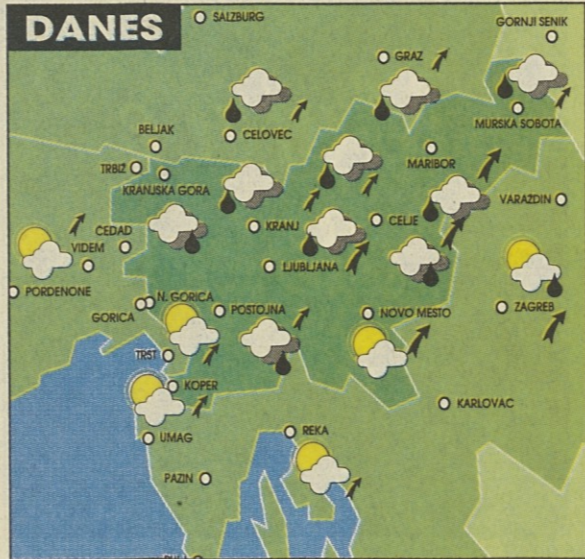

Vremenska slika: Nad Sredozemljem je sibko območje visokega zračnega pritiska...

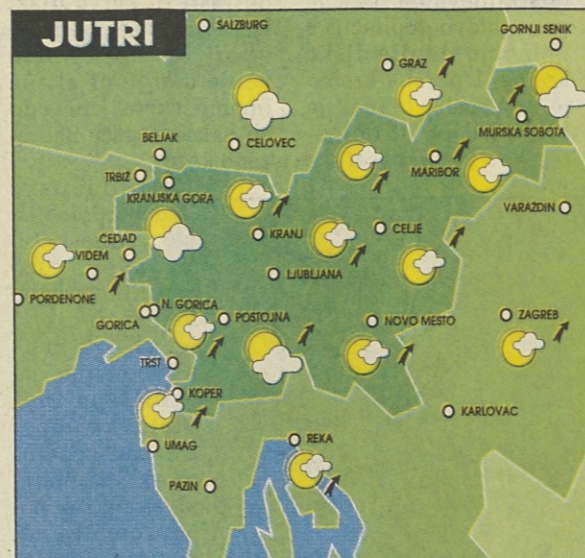

ALPE JADRAN / OBLAČNO, PONEKOD DEŽ

Table with columns: OBLAČNOST, DEŽ/SNEG mm na dan, VETER, NEVIHTE, MEGLA. Includes weather icons for sun, clouds, rain, snow, wind, lightning, and fog.

Slovenija: Zmerno do pretežno oblačno bo, predvsem v severni Sloveniji bodo kratkotrajne padavine. Najvišje dnevne temperature bodo od 18 do 23°C.

V Sloveniji: V petek bo sončno, vroče in soparno, v gorah so možne posamezne nevihte. Obe: V soboto bo sončno in vroče, popoldne se bodo v gorah pojavljale posamezne vroćinske nevihte.

RAZMERE NA CESTAH V SLOVENIJI: Promet po notranjosti države, kakor tudi preko vseh mejnih prehodov, poteka tekoče in brez zastojev.

VPLIV VREMENA NA LJUDI

Konec tedna bo vroč in soparen

TANJA ČEGRAN

Slovenija ima ob nekaterih vremenskih procesih zaradi lege na jugovzhodnem robu Alp prav svojevrstne vremenske razmere, ki jih kraji severno od Alp ne poznajo. Za pravilno sestavo tako medicinsko-meteorološkega opozorila (napoved vpliva vremena na potek posameznih vrst bolezni) kot tudi napovedi splošnega učinka vremena na počutje ljudi ima odločilen pomen pravilna napoved lokalnega vremena in njegovega razvoja.

Table with columns: TEMPERATURE ALPE JADRAN, TEMPERATURE PO EVROPI. Lists temperatures for various locations like Ljubljana, Trst, Celovec, etc.

Table with columns: DOLŽINA DNEVA, SEVENI KOLEDAR, TEMPERATURE KOROSKIHIH JEZER, TEMPERATURE JEZER, REK IN MORJA, PLIMOVANJE. Contains data on day length, calendar, lake temperatures, and tides.

POPLAVE V ZDA / KLJUB POMIRJUJOČIM IZJAVAM METEOROLOGOV

Stanje je še vedno kritično

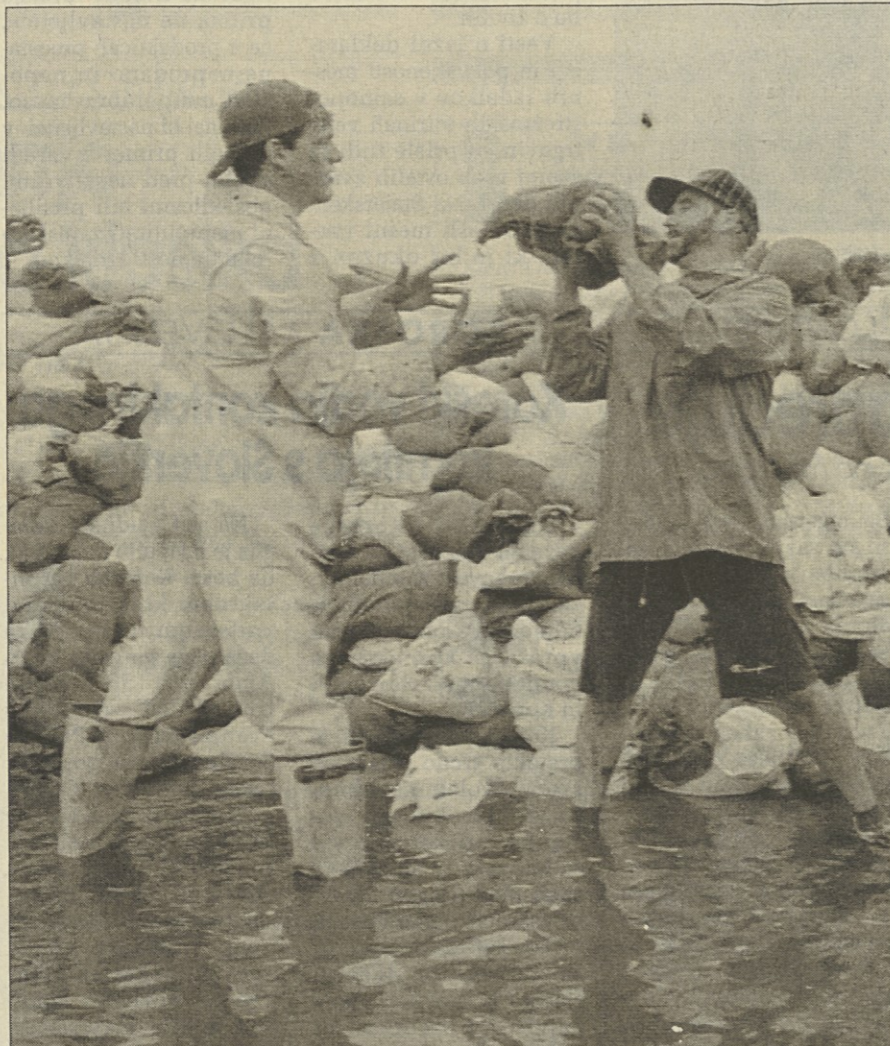
Ocenjujejo, da znaša škoda 5 milijard dolarjev

WASHINGTON - Stanje v vsem Mid-Westu je še vedno kritično. Čeprav meteorologi trdijo, da je najhujše mimo, se voda se ni umaknila v strugi Mississippija in Missourija ter je še vedno preplavljenih več tisoč kvadratnih kilometrov.

predelih ni več takih temperaturnih razlik med hladnim severozahodom in toplim jugovzhodom, ki so povzročile velika deževja prejšnjega tedna. Ta znanstvena zagotovila pa prebivalstvu nič kaj ne pomagajo, saj je na desetsetoče ljudi se vedno v zasilnih bivaliških in se podatki o materialni škodi iz dneva v dan večajo. Kot piše dnevnik

USA - Today je škoda, ki jo je povzročila poplava Mississippija in njegovih 55 pritokov že dosegla vrednost 5 milijard dolarjev, od katerih polovica zaradi izgube letošnje- ga kmetijskega pridelka. Izselili so 35 tisoč ljudi, kar 7.500 hiš je poplava tako poskodovala, da jih bo treba porušiti, prav tako pa bo treba na novo zgraditi kar 100 jezov. Z vodo je se vedno preкри-

tih približno 800 tisoč hektarjev površine. Prebivalstvo si se vedno prizadeva, da bi omejila škodo in preprečila poplavljanje novih površin, vendar so ta prizadevanja v glavnem neuspešna. Doslej so že namestili približno 16 milijonov vreč peska, vendar so učinki komaj opazni. Prihaja tudi od nekaterih nevesčnosti, na primer od ropanja in v mestu Des Moines so zaradi ropanja že aretirali kakih deset ljudi. Oblasti so se seveda angazirale za pomoč prizadetim. Predsednik Clinton je prekinil krajši dopust na Havajskih otokih in odpotoval na ogled poplavljenega območja. Podpredsednik Al Gore pa je pravkar bil na poplavljenem območju, preletel ga je s helikopterjem, nato pa se je na gumijastem colnu podal na obisk v nekatere prizadete kraje. Ze v prihodnjih dneh naj bi odobrili posebne ukrepe in Gore je govoril o pomoči 1, 2 milijardi dolarjev, ki naj bi jo prizadetim nakazali se ta teden. Velika je tudi škoda na prometnih infrastrukturah, tako na cesti kot na železnici. Železniški promet je praktično prekinjen, prav tako pa je že teden dni prekinjena vsa plovba po Mississippiju, ki je ena najpomembnejših ameriških prometnih žil. V Des Moinesu pa je se vedno prekinjena dobava vode, ker je zaradi poplave prislo do okužbe na preciševalnih napravah.

Jezovi iz vreč s peskom le delno blažijo posledice poplav (Telefoto AP)

Mačka si poišče zavetišče tam, kjer misli, da je varno... (Telefoto AP)

Horoskop

piše Aleksandra Zorc Berce

OVEN 21-3/20-4: Današnji dan je povezan z denarjem, težko pa je reči, ali ta prihaja ali odhaja - najbrž oboje v enaki meri. Ne eksperimentirajte preveč.

BIK 21-4/20-5: Utrujeni ste, zato si raje vzemite čas zase in se dobro spočijte. Naporno bo še nekaj dni, potem pa si boste lahko privoščili daljši oddih.

DVOJKA 21-5/21-6: Skupaj s priznanjem, ki ste ga brez težav dobili, prihajajo novi izzivi, ki se jim ne boste mogli upreti. Odločite se, kdaj boste nekoliko izpregli.

RAK 22-6/22-7: Dan je zelo primeren za finančne zadeve, vendar le v primeru, če se ne boste spuščali v take transakcije, ki jih ze vsak golobradec ocenjuje kot neuspešne.

LEV 23-7/23-8: Čeprav z vašim delom ne bo imelo nobene zveze, se vam obeta prijetna razburljivost v službenem okolju. Naključno srečanje se lahko spremeni v kaj več.

DEVICA 24-8/24-9: S partnerjem se bosta sprekla in si privoščila trditve, ki ne bodo nobenemu v cast. Oba sta prenapeta, zato bi se morala izogibati vsem občutljivim temam.

TEHTNICA 23-9/22-10: Nenapovedani dobiček vas bo sicer prijetno presenetil, razočarani pa boste zaradi načina, kako vam ga bodo izročili. Brezajte svoje nagone.

ŠKORPIJON 23-10/22-11: Romantično srečanje in obujanje starih spominov vam bo vilo pogum in voljo, če boste nekaj storili samo zase. Če ste vezani, previdno nadaljujte.

STRELEC 23-11/21-12: Čeprav se vam zdi položaj povsem nenevaren, imejte dobro odprte oči in ušesa. Če boste pravi čas »zavohali« teza- ve, se jim lahko elegantno izognete.

KOZOROG 22-12/20-1: Vaši nameni, da si danes privoščite oddih in zabavo, so lepi, ne morete pa mirno opazovati neopravljenega dela, zato boste spet zavihali rokave.

VODNAR 21-1/19-2: Za nekaj časa bi radi prekinili svojo razmerje in se od njega odpčili, a vas je strah, da ne bo vse teklo tako, kot ste nactovali. Morda je rešitev v pogovoru.

RIBI 20-2/20-3: Mislite, da uspešno prikrivate svoje ljubosumnje, pa ni čisto tako. Morali boste razčistiti pri sebi, odkod takšna negotovost in nezaupanje v partnerja.